

AKADEMSKI LIST

ISSN 3043-7504

Novine Sveučilišta u Zagrebu

Svibanj 2024. | Broj 2

INTERVJU

Apsolventica TTF-a kreirala je odjevnu kombinaciju Baby Lasagne za tirkizni tepih

4

ZNANOST

Lada Borovina Kovjanić proglašena je inženjerkom godine 2024.

16

KULTURA

Predstavljanje Umjetničkoga kalendara UniART Put u kreativnu budućnost

19

PROF. DR. SC.
MELITA KOVAČEVIĆ
DOBITNICA
NAGRADE ZA
ŽIVOTNO DJELO

Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

STR. 13

NAGRAHA HAZU
ZA TROJE PROFESORA
SVEUČILIŠTA
U ZAGREBU

STR. 28

MUZA SUBOTOM

Izložba u povodu 40 godina suradnje Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu i Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog

STR. 26

Novi medijski projekt Sveučilišta u Zagrebu

Medijske platforme kao promicatelji akademskih dostignuća

Akademski list kao prvi korak novoga medijskoga projekta stvaranja dinamične platforme za promicanje znanstvenih, umjetničkih i kulturnih postignuća akademske zajednice.

PIŠE: Tatjana Klarić Beneta

SNIMIO: Branko Nad

Predstavljanje novoga medijskoga projekta Sveučilišta u Zagrebu

Na Sveučilištu u Zagrebu službeno su predstavljene novine Sveučilišta u Zagrebu *Akademski list* kao prva faza novoga medijskoga projekta. Projekt su predstavili rektor Sveučilišta **prof. dr. sc. Stjepan Lakušić**, prorektor za organizaciju, infrastrukturni razvoj i ljudske potencijale, i predsjednik nakladničkoga vijeća *Akademskoga lista* prof. dr. sc. Tibor Pentek i glavni urednik *Akademskoga lista* **dr. sc. Petar Bilobrk**. *Akademski* će *list* promicati važne dosege, spoznaje, iskustva, nalaze, ekspertize i dr. svih dionika sveučilišne i akademske zajednice: studenata, nastavnika, suradnika, alumna itd. Upravo je želja Sveučilišta u Zagrebu da se na kvalitetan način predstave vrijedni rezultati koji se postižu u našem visokoobrazovnom sustavu, u našem znanstvenom području i u međunarodnim suradnjama.

Poticat ćemo veću informiranost i angažiranost naših studenata, nastavnika, suradnika i ostalih dionika u sveučilišnoj i akademskoj zajednici.

„Akademski list je medij u kojem će svi naši fakulteti predstaviti svoje rezultate, a studenti će moći predstaviti svoje aktivnosti“, istaknuo je rektor Stjepan Lakušić. Želja nam je, navodi rektor Lakušić, ostvariti što kvalitetniju komunikaciju i suradnju sa svim sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu te sa Studentskim zborom Sveučilišta u Zagrebu i studentskim zborovima sastavnica. „Kada govorimo o modernom trenutku, to je naravno digitalna transformacija, umjetna inteligencija, razvijanje talenata“, naglasio je rektor Lakušić tijekom predstavljanja novoga medijskoga projekta. „O novom, prilično sveobuhvatnom medijskom projektu Sveučilišta, kojega je *Akademski list* tek prva faza, u krugu Uprave Sveučilišta počeli smo razmišljati od stupanja na dužnost, već početkom listopada 2022. godi-

ne“, dodao je prorektor Tibor Pentek pa poručio: „Nadam se dobroj budućoj suradnji sa svim sastavnicama Sveučilišta, jer jedino zajedništvom i suradnjom unutar sveučilišne zajednice možemo svakim danom biti sve bolji, snažniji i uspješniji.“

Za razliku od postojećih medija Sveučilišta, *Akademski list* i portal *akademski.hr* usmjereni su na integriranje i prezentaciju širega spektra sveučilišnih i akademskih aktivnosti i postignuća. Pritom treba spomenuti da su novine *Universitas* zajednički projekt Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Splitu od 2015. godine koje nastavljaju izlaziti i dalje u *Jutarnjem listu* i *Slobodnoj Dalmaciji*, a *Universitas* portal samostalan je projekt Sveučilišta u Zagrebu od 2020. godine koji ima stalnu čitateljsku bazu te je prepoznat među članovima sveučilišne zajednice. *Universitas* portal preimenovat će se u portal *akademski.hr* uz donekle izmijenjen pristup temama kako bi se stvorila dinamičnija i interaktivnija platforma koja će bolje odražavati sveukupnu dinamiku i raznolikost Sveučilišta.

„Želja nam je s portalom *akademski.hr* napraviti korak dalje u smislu interaktivnosti i multimedijeskoga sadržaja radi većega angažmana studenata i cjelokupne sveučilišne zajednice“, poručio je glavni urednik *Akademskoga lista* Petar Bilobrk. Uz tekstualne članke, portal *akademski.hr* uključivat će videoadržaje, *podcaste* i interaktivne elemente koji će omogućiti veću razinu uključivanja i bolje iskustvo za korisnike.

„Ovim projektom želimo omogućiti širenje vijesti, istraživanja i događanja koji oblikuju akademsku zajednicu. Kroz suradnju sa studentima i sveučilišnim nastavnicima nastojat ćemo istaknuti bogatstvo, ali i raznolikost Sveučilišta, potaknuti interakciju i dijalog unutar akademske zajednice te povezati sve sastavnice Sveučilišta u zajedničkom cilju promicanja znanja i kulture“, istaknuo je glavni urednik Bilobrk.

„Očekujemo da će *Akademski list* potaknuti veću informiranost i angažiranost naših studenata, nastavnika, suradnika i ostalih dionika u sveučilišnoj i akademskoj zajednici, a dugoročno ojačati identitet, snagu, zajedništvo našega najvećega, najutjecajnijega i najstarijega Sveučilišta s neprekinutim djelovanjem u Republici Hrvatskoj“, nadovezao se prorektor Pentek.

Cjelokupan medijski projekt Sveučilišta – novine *Akademski list*, portal *akademski.hr* i suvremeni mediji poput *podcasta* – pružit će kvalitetan akademski diskurs i veću vidljivost nastavnih, znanstvenih, istraživačkih, umjetničkih, kulturnih, športskih i ostalih postignuća studenata, nastavnika, suradnika i ostalih dionika u sveučilišnoj i akademskoj zajednici. Dodatno, u planu je potpisivanje sporazuma o suradnji sa sastavnicama Sveučilišta koje provode studijske programe povezane s medijima kako bi se studentima omogućilo stjecati praktično iskustvo uz stručnu praksu na multimedijском projektu Sveučilišta u Zagrebu, čime bi projekt imao i dodatnu vrijednost – obrazovnu komponentu.

U rad na *Akademskom listu* i povezanim medijskim projektima trenutačno je uključeno nekoliko zaposlenika Sveučilišta u Zagrebu, uz potporu prorektorice i prorektora koji su članovi Nakladničkoga savjeta, stoga trenutačno nema dodatnoga financiranja za potrebe medijskoga projekta Sveučilišta.

Prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu

Dodatno, sredstva za financiranje cjelovitoga medijskoga projekta Sveučilišta – u ovoj prvoj fazi izdavanja tiskanoga i digitalnoga oblika *Akademskoga lista*, u drugoj fazi uređivanja portala *akademski.hr* i njemu pripadajućega podcasta te društvenih mreža, a u trećoj fazi i zahtjevnijih medijskih projekata – osigurat će se iz vlastitih i proračunskih sredstava Sveučilišta, sredstvima projekata, različitim modelima sponzorstava i partnerstava, donacijama i slično. U početnoj fazi cjelovitoga medijskoga projekta Sveučilišta sredstva su osigurana u važećem financijskom planu Sveučilišta, a u kasnijim će fazama različiti modeli sponzorstava i partner-

novoga medijskoga projekta Sveučilišta u Zagrebu.

U povodu prvoga broja *Akademskoga lista* zanimalo nas je s kakvim očekivanjima sveučilišna zajednica dočekuje izlazak ovih novina. Član Sveučilišnoga vijeća Sveučilišta u Zagrebu akademik Goran Durn, redoviti profesor u trajnom izboru Sveučilišta u Zagrebu Rudarsko-geološko-naftnoga fakulteta, kaže kako je *Akademski list* upravo ono što je trebalo sveučilišnoj zajednici.: „Broj od 32 stranice mi se čini vrlo zahtjevno za popuniti, no, na sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu ima jako puno zanimljivih tema. To je

U POČETNOJ FAZI CJELOVITOGA
MEDIJSKOGA PROJEKTA SVEUČILIŠTA
SREDSTVA SU OSIGURANA U VAŽEĆEM
FINANCIJSKOM PLANU SVEUČILIŠTA.

stava te donacije i ostalo imati sve veći značaj i udio.

Nakladnički savjet *Akademskoga lista* i uredništvo zahvaljuju svim medijima koji su bili na predstavljanju prvoga broja *Akademskoga lista* i novoga medijskoga projekta Sveučilišta u Zagrebu, kao i na prenošenju informacije javnosti u Republici Hrvatskoj o pokretanju

upravo ono mjesto gdje bismo mogli plasirati projekte matičnih fakulteta na zanimljiv i studentima prihvatljiv način. Drugo što mi se svidjelo i što je rečeno na predstavljanju *Akademskoga lista* da je on posvećen upravo studentima. Studentski projekti tako će sigurno naći svoje mjesto u novinama. Mislim da bi i instituti također mogli pridonijeti

kvaliteti novina pa da i njihovi znanstvenici u listu obrađuju zanimljive teme.“

Svoje je dojmove o *Akademskom listu* s nama je podijelio i dekan Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije prof. dr. sc. Ante Jukić: „Bilo je potrebno i poželjno da je Sveučilište u Zagrebu izašlo s ovakvim projektom. Moja mentorica na magistarskom radu profesorica emerita Metikoš je za znanstvenu istraživanja govorila da, ukoliko se znanstveni rad ne objavi, kao da se nije ništa niti radilo. Rezultati moraju doći do kolega, do svjetske razine. Isto vrijedi i za događanja na sastavnicama Sveučilišta. Neka građani i gospodarstvo vide, da su novci uloženi u Sveučilište oplemenjeni, da su pridonijeli razvitku gospodarstva i općenito našem boljem životu, osobito mladih. Osobno, istaknuo bih nove projekte usmjerene na kampus Borongaj, a to su Centri za transfer tehnologije, među kojima i naš, Prelog – Ružička Centar Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije, koji će omogućiti novi razvojni iskorak naše države.“

Izlazak *Akademskoga lista* pozdravlja i zamjenik ravnatelja Studentskog centra u Zagrebu Mario Župan: „Takav list pomaže boljem razvoju Sveučilišta u informativnome smislu, znamo da je zagrebačko Sveučilište najveće u Hrvatskoj sa 69 tisuća studenata, a što se tiče Studentskoga centra, to je 7 tisuća kreveta, više od 20 tisuća obroka, tu je i Student servis, i ovo je mjesto pomoću kojega možemo plasirati svoje projekte. Posebice kad zaživi portal *akademski.hr* pa će naš Student servis, koji oglašava poslove, dobiti novi kanal. Mogu se raditi *podcasti*, primjerice, o problemima između poslodavaca i studenata, velike su mogućnosti obrade najraznolikijih tema.“

IMPRESSUM
AKADEMSKI
LIST
Novine Sveučilišta
u Zagrebu

Redakcija:
Tatjana Klarić Beneta
Branko Nad

Glavni urednik:
dr. sc. Petar Bilobrk

Nakladnik:
Sveučilište u Zagrebu

Za nakladnika:
prof. dr. sc. Stjepan Lakušić,
rektor

Nakladnički savjet:
prof. dr. sc. Tibor Pentek,
predsjednik, prof. dr. sc.
Dubravko Majetić,
prof. dr. sc. Tomislav Josip
Mlinarić, red. prof. art. Jasenka
Ostojić

Adresa redakcije:
Trg Republike Hrvatske 14
Telefon: 01 4698 187
akademski@unizg.hr
www.unizg.hr/novosti-i-
press/akademski_list

FOTOGRAFIJA: ANTONIJA BUCIĆ

Antonija je studentica modnog dizajna na Sveučilištu u Zagrebu na Tekstilno-tehnološkom fakultetu i dizajnirala je i realizirala odjevnu kombinaciju ovogodišnjega hrvatskog predstavnika na Eurosongu Baby Lasagne (Marka Purišića) za njegovo pojavljivanje na tirkiznom tepihu u Malmöu u Švedskoj. Riječ je o kolekciji koja zadire u hrvatsku kulturnu baštinu, a po svemu sudeći, svojom kreacijom oduševila je gledatelje u Hrvatskoj i diljem Europe. Razgovarali smo s Antonijom Bucić pa nam je otkrila pojedinosti u izradi kostima. Riječima ove mlade dizajnerice i studentice Sveučilišta u Zagrebu, kostim je nadahnut narodnom nošnjom i kulturnom baštinom. Za crvenu jaknu s metalnim prstenovima koristila je element jastučića na kojima je inače stajao *hekleraj* u dnevnom boravku.

STUDENTSKI ZBOR SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Apsolventica TTF-a kreirala je odjevnu kombinaciju Baby Lasagne za tirkizni tepih

Naš ovogodišnji predstavnik **Baby Lasagne** za otvorenje Eurosonga u Švedskoj tirkiznim se tepihom prošetao u dojmljivoj modnoj kombinaciji koju je kreirala mlada dizajnerica **Antonija Bucić**.

RAZGOVARAO: Petar Bilobrk

❗ **APSOLVENTICA STE TEKSTILNO-TEHNOLOŠKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU. KOLIKO VAM JE STUDIRANJE NA TTF-U POMOGLO DA RAZVIJETE SVOJU KREATIVNOST?**

» Odgovor na ovo pitanje morala bih započeti s time da sam prvenstveno završila Jezičnu gimnaziju Vladimir Nator u Zadru, nakon koje nisam uopće razmišljala o fakultetu u nekom kreativnom području. Kod nas se to baš i ne cijeni, pa sam kao prava gimnazijalka zapela u tom razmišljanju. Upisala sam se na

ekonomiju, na kojoj sam shvatila da mi nešto ne odgovara i da se s time ne mogu povezati. U to vrijeme sam se bavila *modelingom* i odrađivala *photoshootinge*, te sam tako zavoljela modu. Jedne prilike, pri kraju prve godine studiranja na EFZG-u, pričala sam s prijateljicom o TTF-u, koji je ona pohađala, i odlučila otići na prijamni nakon samo dva mjeseca.

Od malih sam nogu dobro crtala i prošla sam prijamni bez problema. Bila sam među prvima. Tu je započelo moje studiranje modnog dizajna. Prve tri godine smo jako puno crtali, tu su se izoštrile moje crtačke sposobnosti. Znali smo imati i po 20-ak crteža tjedno, a za jedan je potrebno 3-4 sata. Osim crtanja, ono što mnogi laici ne znaju i ne prepoznaju u na-

šem društvu, i zbog toga mi je jako žao, a to je da moda pripada vrsti dizajna. Svaki dizajn ima svoju tehničku stranu, koja se vrlo često zanemaruje. Dizajn mora biti funkcionalan. Zbog te funkcionalnosti na fakultetu sam, uz razvijanje kreativnosti, razvijala i vještine izrade same odjeće. Nacrtna geometrija, Konstrukcija odjeće, Modeliranje odjeće, Vlakna, Tehnike realizacije odjeće samo su neko od predmeta koji su doprinijeli razvoju i mojih tehničkih vještina. Fakultet ima prostora za unaprjeđenje samog programa na kojem se trenutačno i radi. Šivanja odjeće gotovo da i nema jer se podrazumijeva da odjeću izrađuju krojači prema našim uputama, međutim smatram da je to vještina bez koje je gotovo nemoguće dobro poznavati proces izrade odjeće. Tako da sam sama naučila šivati u slobodno vrijeme.

2 NA FAKULTETU STE KAO STUDENTICA KREIRALI KOLEKCIJU NOT YOUR GRANDMOTHER'S LACE, KOJA GOVORI O HEKLERAJU I NAŠEM KULTURNOM NASLJEĐU. MOŽETE LI NAM REĆI NEŠTO O TOJ KREACIJI? OTKUD STE CRPILI

Ideja za realizaciju *outfita* nastala je nastavno na kolekciju *Not your grandmother's lace*, nastalu u okviru nastave kolegija Modni dizajn – Kolekcija I u akademskoj godini 2022./2023., u kojoj je semestralni zadatak bio “rekultivacija”. Naime, kostime u kojima je hrvatski predstavnik nastupio na Dori i na Eurosongu dizajnirala je također jedna od bivših studentica TTF-a, Valentina Pliško, koja je završila prijediplomski studij *Tekstilni i modni dizajn*, a kasnije je studij nastavila u Milanu.

Baby Lasagna na tirkiznom tepihu

FOTOGRAFIJA: SANJIN STRUKIĆ, PIXSELL

IDEJU I JESTE LI TADA MOGLI ZAMISLITI DA ĆETE U SKORO VRIJEME SVOJOM KREACIJOM PONOVO VRATITI HEKLERAJ I „TABLETIĆE“ U MODU?

► Kolekcija se sastoji od pet kombinacija. Na zadnjoj godini studiranja imamo dvije kolekcije, konkretno kolegije Kolekcija I i Kolekcija II pod mentorstvom profesorice Jasminke Končić i asistenta Duje Kodžomana. Tema Kolekcije I bila je *Smeće i ja*, odnosno

i sveučilišnoj knjižnici iz arhive sam prelistala velik broj časopisa *Svijet*, koji je izlazio od 1926. do 1990-ih. Tu sam pronašla fotografije kućanstava i odjevnih predmeta u *hekleraju* u osamdesetima i devedesetima na prostorima bivše Jugoslavije. U samom konceptu kolekcije navodim kako kolekcija propitkuje gdje je nestao toliko popularan *hekleraj*, koji je na prostorima bivše Jugoslavije bio gotovo dio svakog kućanstva. Svakako je bio popularan i u modi tadašnjega doba. Mogu li se takvi i slični odbačeni, „ružni“ i zastarjeli predmeti i tkanine transformirati u nešto novo i

Kostime u kojima je hrvatski predstavnik nastupio na Dori i na Eurosongu dizajnirala je Valentina Pliško, također jedna od bivših studentica TTF-a.

da od otpada napravimo kolekciju na vlastitu temu. Morali smo prvenstveno razmisliti čega doma imamo u vidu tekstila, da od toga možemo izraditi kolekciju. Odmah mi je na pamet pao *hekleraj*, međutim znala sam da ga nemam dovoljno. Tu sam se sjetila grupe Sharing is caring, u kojoj bih mogla pitati za *hekleraj* i ostali tekstilni otpad kojega se ljudi žele riješiti. Tako je i bilo. Prikupila sam dosta materijala i *hekleraja* i krenula u istraživanje za pisanje koncepta kolekcije. U Nacionalnoj

modernu? Kreirajući takvu kolekciju prije godinu dana, nisam mogla ni zamisliti da ću sada svuda oko sebe vidjeti *hekleraj*. Gotovo mi je to malo i šokantno! Na dočeku Marka začuđujuće sam promatrala ljude koji su došli u raznim kombinacijama s *heklerajem*: tabletići u obliku našnica, kao marame, na glavi, kao suknje, kao transparenti, u tramvajima, na televizorima i u svakom mogućem obliku. Slobodno mogu reći kako se *hekleraj* ipak vratio u modu!

FOTOGRAFIJA: ANTONIJA BUCIĆ

Oversize košulja i crvena jakna

INTERVJU

KAKO JE DOŠLO DO SURADNJE S MARKOM PURIŠIĆEM I KOLIKO VAM ONA OSOBNO ZNAČI?

>> Do suradnje je došlo tako što sam dva dana prije Dore pogledala spot za pjesmu koji je taman izašao. Vidjela sam u spotu hekleraj i pomislila kako bi bilo odlično da surađujemo jer očito imamo istu viziju! I tako sam se javila za suradnju, bila sam skeptična hoće li se javiti, ali odgovorili su mi nakon pet minuta da su oduševljeni mojom kolekcijom i da se čujemo ako pobijedi na Dori. To se stvarno i dogodilo! Bila sam presretna, jer mi je bio i osobni favorit.

IDEJA ZA REALIZACIJU OUTFITA NASTALA JE NASTAVNO NA KOLEKCIJU NOT YOUR GRANDMOTHER'S LACE.

FOTOGRAFIJA: ANTONIJA BUCIĆ

Jastučići su u obliku kockica, a one su simbol Hrvatske. Povezani su metalnim prstenovima jer su se upravo 80-ih i 90-ih, kada se najviše hekleraja koristilo, metalni prstenovi nosili u obliku pojasa. Hlače su inspirirane tradicijskom nošnjom – obične crne hlače ravnog kroja. I naravno, heklana oversized košulja ili hudica, kako su ju prozvali, izrađena je od mnogo heklanih tabletića/stolnjačića.

Baby Lasagne

FOTOGRAFIJA: SANJIN STRUKIĆ, PIRELL

Nakon pobjede sam se čula s njegovim PR-ovcem Krešom Čustićem i krenula sam s izradom njegova ekskluzivnog outfita. Osobno mi ovo jako puno znači, pogotovo zato što smo na neki način ispričali istu priču. Ovo je moj najveći projekt do sada, no i prije sam surađivala s poznatima. Drago mi je da je odabrao baš mene za suradnju jer su mogli birati dizajnera kojeg pozele, a Marko je imao svoju viziju i odabrao je mene, koja se uklapala u to. Iznimno sam zahvalna na ovakvoj prilici.

DIZAJNIRALI STE I REALIZIRALI ODJEVNU KOMBINACIJU OVOGODIŠNJEGA HRVATSKOGA PREDSTAVNIKA NA EUROSONGU BABY LASAGNE (MARKA PURIŠIĆA) ZA NJEGOVO POJAVLJIVANJE NA TIRKIZNOM TEPIHU U MALMÖU U ŠVEDSKOJ. ŠIVALI STE ZA CIJELI TIM BABY LASAGNE, KOLIKO VAM JE VREMENA TREBALO DA SAŠIJETE ODJEĆU ZA SVE NJIH?

>> Trebalo mi je više od dva tjedna. Bilo je dana kada sam šivala i po 15 sati dnevno, samo da sve stignem. Ustala bih ujutro i završila oko ponoći. Najviše mi je vremena trebalo za heklane košulje, njih sam morala izraditi šest – za Marka i ostatak tima. Raditi s heklerajem je dosta izazovno jer treba svaki taj tabletić spojiti s nečim što najbolje odgovara odnosno vizualno izgleda. Osim košulja, zahtjevnija je i jakna, za koju je potrebno oko tri dana rada.

OD KOLIKO SE ELEMENATA SASTOJI OUTFIT BABY LASAGNE U KOJEM SE POJAVIO NA TIRKIZNOM TEPIHU? KOLIKO JE „TABLETIĆA“ BILO POTREBNO ZA OVAKVU

U SAMOM KONCEPTU KOLEKCIJA PROPITKUJE GDJE JE NESTAO TOLIKO POPULARAN HEKLERAJ KOJI JE BIO GOTOVO DIO SVAKOG KUĆANSTVA?

ODJEVNU KOMBINACIJU?

>> Outfit se sastoji od tri odjevna predmeta. U to spadaju heklana oversized košulja s kapuljačom, crvena jakna u obliku jastučića s ringovima i crne hlače, također s ringovima. Samo za košulju bilo je potrebno oko 50-ak tabletića raznih veličina.

JESTE LI IMALI POMAGAČE U IZRADI OVE ODJEVNE KOMBINACIJE?

>> Što se tiče izrade, nisam imala pomaže. Sve sam izradila sama u svom malom stanu. Jedinu pomoć dobila sam prilikom skupljanja hekleraja, u to su se bili uključili svi moji najbliži kojima sam iznimno zahvalna. Bilo je posebno izazovno skupiti potreban hekleraj jer nisam smjela reći da radim za Eurosong.

DANAS STE APSOLVENTICA I NAKON EUROVIZIJSKOGA

NASTUPA BABY LASAGNE POSTALI STE POZNATI KAO MODNA KREATORICA NE SAMO U HRVATSKOJ NEGO I ŠIRE. ŠTO NAKON FAKULTETA, GDJE SE VIDITE NAKON DIPLOME, IMATE LI VEĆ NEKIH PONUDA?

>> Uz svoj fakultet radim od prvog dana i mogu reći da sam ponosna što po pitanju posla ne moram previše razmišljati jer već odavno radim u struci. Predajem na akademiji United Pop tri godine i radim kao freelance dizajner. Iza sebe već imam dosta iskustva i kao mali dizajner i kao dizajner konfekcijske proizvodnje, što uključuje cijeli proces proizvodnje odjeće u tvornicama. Trenutačno mi je jedina briga završiti fakultet do kraja odnosno diplomirati, nakon čega planiram otvoriti svoj vlastiti studio, a budućnost tko zna što donosi. Mislim da se ne treba previše zamarati, potrebno je nastaviti stvarati, i ovo mi je definitivno dokazalo da se onda sva vrata i otvaraju. ///

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU NA SVJETSKI POPULARNOJ HUMANITARNOJ UTRCI

Wings for Life World Run

Među 8000 sudionika, 50 humanitarnih trkača stiglo je u Zadar u organizaciji Sveučilišta u Zagrebu.

PIŠE: Mate Vukšić

Sudionici humanitarne utrke Wings for Life World Run na startu čekaju početak utrke

Wings for Life neprofitna je zaklada koja diljem svijeta financira najsuvremenija istraživanja i kliničke studije s ciljem izlječenja ozljeda leđne moždine. Zakladu su pokrenuli dvostruki svjetski prvak u motokrosu Heinz Kinigadner i osnivač Red Bulla Dietrich Mateschitz. Osim utrke, zaklada svake godine organizira međunarodne konferencije kako bi okupila vodeće istraživače iz raznih znanstvenih područja. Također, zaklada djeluje i kao pomagač i moderator podupirući skupne projekte i okupljajući vrhunske znanstvenike i istraživače te velika imena iz poslovnoga i svijeta športa radi unaprjeđenja postojećih tehnologija i razvoja novih kako bi se poboljšali ishodi liječenja ozljeda leđne moždine. Jedanaesto izdanje utrke *Wings for Life World Run* održalo se u nedjelju 5. svibnja širom svijeta, a o njezinu uspjehu dovoljno govori činjenica da je postavljen novi rekord za najveći trkački događaj u svijetu. U utrci *Wings for Life World Run* sudjelovalo je 265.818 ljudi iz 169 zemalja, čime je nadmašen prethodni rekord. Svi su trčali, hodali ili se vozili u kolima za isti cilj: prikupiti sredstva za klinička istraživanja u svrhu pronalaska lijeka za ozljede leđne moždine. Prikupljeno je više od 8,1 milijun eura. Bilo je ukupno 345 organiziranih App Run i sedam velikih *Flagship Run* događaja, koji su se održali u Beču (Austrija), Bredi (Nizozemska), Münchenu (Njemačka), Zugu (Švicarska), Ljubljani (Slovenija), Poznau (Poljska) i, naravno, u Zadru. Na svjet-

skoj razini, u muškoj i ženskoj konkurenciji, najbolji su bili japanski trkač Tomoya Watanabe (70 pretrčanih kilometara) i poljska trkačica Dominika Stelmach (55 kilometara). Među slavnim športašima koji podupiru utrku nalaze se nogometaš Neymar Jr., ragbijaš Siya Kolisi, MotoGP zvijezde Marc Márquez i Dani Pedrosa, tenisač Stefanos Tsitsipas, ski-

TIM SVEUČILIŠTA U ZAGREBU ZAVRŠIO JE NA 415. MJESTU: NAŠI TRKAČI UKUPNO SU PRETRČALI 398,01 KILOMETAR.

jašica Lidsey Vonn, košarkaš Džanan Musa, naš nogometni trener i proslavljeni igrač Niko Kovač i brojni drugi.

Sudionici utrke Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Sudionici humanitarne utrke Wings for Life World Run

JEDINSTVENA UTRKA

Wings for life World Run jedinstvena je utrka u kojoj svi sudionici startaju istovremeno diljem svijeta. Nije važno jeste li profesionalni športša, rekreativac ili početnik. Nema cilja. Umjesto toga, 30 minuta nakon starta presretačko vozilo započinje svoju potjeru i lovi trkače i sudionike u invalidskim kolicima. Oni koji su se koristili aplikacijom Run App, "bježali" su od virtualnog automobila koji je krenuo 30 minuta nakon starta utrke, a *Flagship Run* sudionike utrke jurilo je pravo presretačko vozilo (*Catcher Car*). U oba slučaja, kada bi ih automobil sustigao, njihova bi utrka završila. Najbolje od svega: 100-postotni iznos svih startnina i donacija ide izravno na istraživanja i pomoći će u pronalasku lijeka za ozljede leđne moždine.

U ovogodišnjem izdanju utrke u Zadru, koja je počela na znak startnog pucnja u 13.00 po lokalnom vremenu, više od 8000 rekreativaca, maratonaca, ultramaratonaca i sudionika u kolicima dalo je svoj doprinos u misiji da ozljede leđne moždine postanu izlječive. Upravo među tih 8000 sudionika, 50 humanitarnih trkača stiglo je u Zadar u organizaciji Sveučilišta u Zagrebu.

Među 50 sudionika koji su nastupali u timu Sveučilišta u Zagrebu, prijavili su se studenti i profesori sa sljedećih sastavnica: Geodetski fakultet, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Fakultet političkih znanosti, Grafički fakultet, Agronomski fakultet, Fakultet elektrotehnike i računarstva, Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Ekonomski fakultet, Fakultet prometnih znanosti, Veterinarski fakultet, Fakultet šumarstva i drvne tehnologije, Građevinski fakultet, Filozofski fakultet, Kineziološki fakultet, Fakultet organizacije i informatike, Prehrambeno-biotehnoški fakultet, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije i Geotehnički fakultet, kao i djelatnici Sveučilišnoga računskoga centra. Tim Sveučilišta u Zagrebu završio je na 415. mjestu: naši trkači ukupno su pretrčali 398,01 kilometar, što je sjajan rezultat za prvu godinu sudjelovanja. Profesor Julije Jakšetić s Prehrambeno-biotehnoškoga fakulteta istrčao je najviše od cijelog tima Sveučilišta u Zagrebu izvanrednih 37 kilometara, a profesorica Ivana Hebrang Grgić s Filozofskoga fakulteta bila je najbolje plasirana predstavnica tima s pretrčanih 18,7 kilometara. ///

Jedna od sudionica tima Sveučilišta u Zagrebu bila je Marta Samardžić, studentica 4. godine Kineziološkoga fakulteta, kojoj je ovo bilo premijerno trčanje na Wings for life World Run utrci. Pitali smo je kakvi su joj dojmovi nakon istrčanih 9,5 kilometara.

„Sudjelovanje na utrci bilo je fenomenalno iskustvo, žao mi je da nisam do sad sudjelovala na ovoj utrci, ali kada se ukazala ovakva prilika za trčanjem na ovakvoj humanitarnoj manifestaciji, odmah sam ju „zgrabila“. Sama organizacija od strane Sveučilišta je bila besprijeekorna, počevši od informacija koje smo dobivali uoči polaska u Zadar do samog povratka u Zagreb. Također, s obzirom na to da su u autobusu bili studenti i profesori s različitih sastavnica Sveučilišta, bilo je zanimljivo razmjenjivati iskustva s njima, pogotovo o načinu provedbe nastave Tjelesne i zdravstvene kulture ili Kineziološke kulture, a i sami značaj utrke Wings for Life World Run za njih. Sam put je krenuo nalaskom na parking u Mladosti, gdje je bilo lijepo vidjeti entuzijastične akademike, bili su

tu studenti i profesori, razne generacije, od brucoša do profesora. Prilikom dolaska u startnu zonu, bilo je prekrasno vidjeti 8000 ljudi na jednom mjestu koji su svi tu bili zbog jednog cilja, od najmlađih koji su nedavno stali na noge do najstarijih generacija kojima zavidim i nadam se da ću jednog dana i ja imati taj duh. Ne samo to, nego i u kolicima, sa štakama, na sve moguće načine i upravo zbog toga sam sigurna da mi ovo neće biti zadnji put da trčim ovu utrku. Također, moram pohvaliti organizaciju s obzirom na to da su okrepne stanice od jako velike važnosti, a i humanitarni karakter zadraskih stanovnika koji na svakih par kilometara doniraju neko piće ili hranu. S obzirom na to da sam studentica Kineziološkoga fakulteta, u sklopu jednog kolegija na 1. godini morali smo sudjelovati na barem tri organizirane utrke. Ova utrka se ne može uspoređivati ni s jednom drugom i ovim putem bih pozvala sve ljude koji pročitaju ovaj članak da se odazovu na Wings for life World Run utrku već 4. svibnja 2025. godine i neće požaliti. Također mi je drago da postoji i varijanta za one koji ne mogu doći u Zadar, a to je trčanje preko aplikacije, ali nisam pokušala.“

Osim studentice Marte Samardžić, razgovarali smo i s profesorom Vjekoslavom Cigrovskim s Kineziološkoga fakulteta, koji je više puta sudjelovao na ovoj utrci, a na ovogodišnjem izdanju utrke istrčao je zavidnih 25 kilometara:

„Meni ovo nije bilo prvi put da sudjelujem u utrci, i svaka godina je posebna, a drago mi je da su se sada uključili i profesori s različitih fakulteta i nadam se da će trend uključivanja u utrku biti sve veći, bilo to od strane studenata ili kolega profesora. Htio bih pohvaliti kolegu profesora Julija Jakšetića, koji je istrčao najviše od cijelog tima Sveučilišta u Zagrebu izvanrednih 37 kilometara. Žao mi je da nismo

svi koji pripadamo Sveučilištu u Zagrebu trčali u istom timu jer bi time ostvarili značajniji rezultat, ali s obzirom na to da je ovo prvi put da Sveučilište u Zagrebu organizira grupni odlazak na utrku, vjerujem da će se i to dogoditi u budućnosti kako bismo ostvarili istaknutiji rezultat. Mislim da bismo mogli biti po rezultatu najbolja akademska zajednica na svijetu, a time bismo potkrijepili titulu najaktivnijeg

sveučilišta u Europi. Lijepo je bilo vidjeti studente s profesorima, kao i vidjeti sve te ljude u startnoj zoni s istom energijom, istim ciljem i humanitarnim karakterom. Od velikog značaja za uspješnost ove utrke je vrijeme na dan utrke, a ove godine nas je poslužilo i bilo je idealno za ovakvu jednu manifestaciju, bilo je sunčano i nije bilo previše vruće da bude neizdrživo za trčanje, pa mogu subjektivno izjaviti da je

ova utrka bila veoma uspješno organizirana. Što se tiče organizacije od strane Sveučilišta, isto tako smo imali sve informacije na vrijeme, prilagođenu mapu s ključnim točkama bitnim za nas kao sudionike, i vozača autobusa, i sve je prošlo bez ikakvih problema. Veselim se utrci iduće godine, i ako mi obveze budu dopustile, trčat ću još jednu godinu u nizu.“

BROJNA POSJEĆENOST ZA POČETAK JEDNE NOVE TRADICIJE

Održana Smotra studentskih udruga Sveučilišta u Zagrebu

Smotra je za cilj imala predstaviti zainteresiranim studentima aktivnosti u koje se mogu uključiti tijekom studiranja.

PIŠE I SNIMIO: Branko Nad

Veronika, Kristina i Ana predstavljale su boje ERF-a

Katja i Ivona pohvalile su članove Studentskog zbora koji su sudjelovali u organizaciji Smotre

GOTovo PEDESET STUDENSKIH UDRUGA SA SVE 34 SASTAVNICE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU OKUPILE SU SE KOD STUDENSKOG CENTRA, U ZAGREBAČKOJ SAVSKOJ CESTI, NA PRVOJ SMOTRI STUDENSKIH UDRUGA.

Ena je predstavila projekte studenata Veterinarskog fakulteta

Josipa i Lucija S RGNF-a u tradicionalnim uniformama rudarskog staleža

Gotovo pedeset studentskih udruga sa sve 34 sastavnice Sveučilišta u Zagrebu okupile su se kod Studentskog centra, u zagrebačkoj Savskoj cesti, na prvoj Smotri studentskih udruga. Naime, Sveučilište u Zagrebu poznato je po svojoj originalnoj Smotri kojom već 28. godina privlači mnoštvo zagrebačkih, ali i ostalih srednjoškolaca iz cijele Hrvatske. Pa je Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu, prateći tu dobru praksu, ove godine odlučio, u suradnji sa Studentskim centrom u Zagrebu, organizirati prvu Smotru studentskih udruga. Smotra je za cilj imala predstaviti zainteresiranim studentima aktivnosti u koje se mogu uključiti tijekom studiranja. Udruge su se prezentirale putem štandova na kojima su studenti mogli uživo porazgovarati i s članovima tih udruga i upoznati se s drugim kolegama iz srodnih im područja.

DAN ISPUNJEN DRUŽENJE I RAZMJENOM ISKUSTAVA

Predsjednica Studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu Ivona Josipović rekla nam je kako su svi iz organizacije Smotre presretni velikim odazivom, jer im ne dolaze samo studenti, već zastanu i obični građani, prolaznici koje je privukao studentski žamor i dobra energija ispred SC-a:

» Mislim da smo ispunili naš cilj, da predstavimo široj javnosti sve ono što radimo i

vjerujem da je ova prva Smotra početak jedne dobre i kvalitetne tradicije, ističe Ivona. Njena kolegica iz Studentskog zbora, Katja, dijeli dojmove i naglašava da je ponosna na sve studente koji su sudjelovali u organizaciji Smotre.

» Dosta smo kompetentno odradili posao oko pripreme ovakvog događanja i sada možemo guštati odnosno uživati u plodovima našeg rada. Koliko čujem od posjetitelja, svi su redom oduševljeni ovakvim okupljanjem i to nam daje poticaj da slične stvari radimo i dalje.

Na štandu Agronomskog fakulteta vesela ekipa mladića predstavljala je vina koja su nastala njihovim rukama, uz nadzor i mentorstvo profesora, dakako. Josip je član Kluba studenata Agronomskog fakulteta pa im je vrlo interesantno bilo na ovakvoj prvoj Smotri predstaviti sve čime se bave, na nastavi i u svoje slobodno vrijeme:

» Ja inače dolazim iz Šibenika, oduvijek me zanimala agronomija, po struci sam agroturistički tehničar, i dolazak u Zagreb samo je bio nastavak tog srednjoškolskog puta. Puno sam toga dosad naučio, Agronomski fakultet je sigurno jedan od boljih fakulteta u Hrvatskoj, a najviše me oduševilo mnogo terenskog rada. Dakle, ne sjedimo samo i štrebamo, nego puno radimo praktično u struci i to će nas najbolje pripremiti za daljnji život, reče na Josip.

Veronika je dopredsjednica Udruge LOGO-motiva studenata logopedije, a dočekala nas je na štandu Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta uz kolegice Kristina i Ana. Cilj im je bio, kaže, prikazati područja logopedskog djelovanja i sve specifičnosti kojima se logopedi u svome poslu bave:

» Uz nas logopede na štandu su i naše kolegice iz Sekcije za komunikaciju koje prikazuju svoje radove, projekte te igre koje su razvile.

NEMA VIŠE „MUŠKIH“ I „ŽENSKIH“ ZANIMANJA

Kristina kaže kako se za ovaj faks odlučila jer sadržava sve ono što ju zanima, posebice rad s osobama s teškoćama u razvoju, budući da je oduvijek željela pomagati onima kojima je pomoć potrebna. Ana pak priznaje da je izazovno i zahtjevno studirati na ERF-u, ali je taj fakultet puno više od predavanja i ispita, jer profesori kroz niz aktivnosti i projekata potiču studente na razmišljanje, angažman i suradnju.

Mlada Ena je na štandu Veterinarskog fakulteta predstavila dva najvažnija projekta njihove udruge – Farmica i Reptilomanija, a posjetitelje Smotre je oduševio i veliki dinosaurus, maskota studenata VEF-a

Da pak rudarstvo u moderno doba ne privlači samo mladiće, na štandu Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta objasnile su nam Josipa

i Lucija, članice Udruge Sretno! koje su posjetitelje dočekivale u tradicionalni cehovskim uniformama. Kažu kako je posljednjih godina interes za ovaj fakultet podjednak i kod djevojaka i mladića, i nema više one negdašnje podjele na „muška“ i „ženska“ zanimanja:

» Naša se udruga posebno bavi očuvanjem jedne važne tradicije našeg zanimanja, a to je Skok preko kože. Radi se o događaju na kojem mladi rudari, doslovno i metaforički, preskaču preko kože kako bi ime simbolički ušli u rudarski staže, saznajemo do naših sugovornica. Tijekom Smotre izlagače i posjetitelje je zabavljao gostujući DJ Luka Kosty koji je ugodno druženje studenata upotpunio glazbom. ///

TIJEKOM SMOTRE UPRIILIČEN JE BIO I EDUKATIVNI PROGRAM S PREKO DESET PREDAVANJA ODNOSNO RADIONICA KOJE SU VODILE UDRUGE U PROSTORIJAMA STABLA ZNANJA U SKLOPU STUDENSKOG CENTRA.

Analiza Uredbe o programskom financiranju javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta u Republici Hrvatskoj, komentari te prijedlozi za njezina unaprjeđenja

Dana 13. srpnja 2023. Vlada Republike Hrvatske donijela je *Uredbu o programskom financiranju javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta u Republici Hrvatskoj* (NN 78/2023) (dalje: Uredba).

PIŠE: prof. dr. sc. Tibor Pentek
SNIMIO: Branko Nad

Uredba je u suprotnosti s ustavnim jamstvom sveučilišne autonomije, kao i s nizom odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske.

Ustav Republike Hrvatske u članku 68. jamči autonomiju sveučilišta, posebice pravo sveučilišta da samostalno odlučuje o svojem ustroju i djelovanju. Ustavni je sud u više odluka odredio temeljni sadržaj autonomije, koji obuhvaća i financijsku autonomiju.

Uredba je u suprotnosti sa Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/2022.) (dalje: Zakon) i s glavnim proklamiranim ciljem njegova donošenja – da će se Zakonom unaprijediti autonomne strukture sveučilišta i znanstvenih instituta, odnosno da će Zakon na fleksibilan način urediti način upravljanja i financiranja visokoobrazovnog i znanstvenoistraživačkoga sektora kako bi se

što veći prostor ostavio autonomnom djelovanju institucija iz sustava visokog obrazovanja i znanosti.

Uredba je u suprotnosti s Nacionalnim planom oporavka i otpornosti (2021. – 2026.) (dalje: NPOO) koji je osnova za donošenje novoga zakonodavnog okvira u visokom obrazovanju i znanosti Republike Hrvatske. Vlada Republike Hrvatske Nacionalnim se planom obvezala da će novim zakonom „omogućiti veću autonomiju upravljanja proračunom i donošenja strategije ljudskih resursa od strane samouprave sveučilišta i instituta“ te „osigurati pravni i financijski okvir za organizacijsku i funkcionalnu integraciju sveučilišta i znanstvenih instituta te dijalog o institucijskim ciljevima i novom okviru financiranja temeljenog na rezultatima.“

Uredba je u suprotnosti i s osnovnim

ciljem donošenja novoga zakonodavnog okvira – osuvremenjivanjem sustava visokog obrazovanja i znanstvene djelatnosti, jačanjem njegovih institucijskih kapaciteta te usklađivanjem njegovih obilježja s usvojenim načelima i zadatostima Europskoga prostora visokog obrazovanja (EHEA), Europskoga prostora obrazovanja (EEA) i Europskoga istraživačkoga prostora (ERA). Uredba nije u skladu s ciljevima i određenjima međunarodnih i europskih dokumenata o financijskoj autonomiji sveučilišta, stoga ne usklađuje, nego udaljava hrvatski sustav znanosti i visokog obrazovanja od načela i zadatosti EHEA-e, EEA-e i ERA-e.

Potrebno je istaknuti da je Uredba izdana bez ikakva dijaloga sa sveučilišnom i akademskom zajednicom.

U javnom savjetovanju sa zainteresiranom

javnošću o Prijedlogu Uredbe ukupno su upućena 174 komentara (komentare su uputili Sveučilište u Splitu, Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Sveučilište u Rijeci, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli itd.). Od svih komentara, prihvaćeno je njih 7, a 60 ih je odbijeno; 15 komentara je djelomično prihvaćeno, a najveći broj komentara primljen je na znanje (ma što to značilo) – njih čak 92.

U nastavku će se izložiti točke prema kojima Uredba krši ustavnopravni, međunarodni i zakonski okvir, nelogičnosti i neodrživost rješenja koje Uredba propisuje te prijedlozi Sveučilišta u Zagrebu (dalje: Sveučilište) kojima bi se navedeni propusti adresirali u skladu s ustavnim jamstvom autonomije sveučilišta i Zakonom.

Rasprava

1. UGOVORNE STRANE

Odredbe Uredbe u pogledu ugovornih strana programskoga ugovora su neprecizne, nedorečene i suprotne Zakonu.

Članak 13. stavak 2. Uredbe određuje da programski ugovor sklapaju ministar mjerodavan za visoko obrazovanje i znanstvenu djelatnost i čelnik javnoga visokog učilišta. U ime javnoga sveučilišta programski ugovor sklapa rektor javnoga sveučilišta. Međutim, članak 12. stavak 7. Uredbe određuje da, ako u pregovaračkom postupku javno sveučilište odustane od razvojne ili izvedbene proračunske komponente ili dijela te komponente prijedloga dijela programskoga ugovora javnoga fakulteta odnosno javne umjetničke akademije s pravnom osobnosti, Ministarstvo znanosti i obrazovanja (dalje: Ministarstvo) može pozvati javni fakultet odnosno javnu umjetničku akademiju s pravnom osobnosti na sklapanje programskoga ugovora te izuzeti dio prijedloga programskoga ugovora javnoga fakulteta odnosno javne umjetničke akademije s pravnom osobnosti iz prijedloga programskoga ugovora javnoga sveučilišta.

Članak 12. stavak 7. Uredbe nije u skladu sa Zakonom. Zakon u članku 7. stavku 2. određuje da javno visoko učilište osniva Republika Hrvatska. Javno sveučilište osniva Republika Hrvatska zakonom. Javni fakulteti odnosno javne umjetničke akademije prema Zakonu nisu javna visoka učilišta jer njih ne osniva Republika Hrvatska, nego su sastavnice javnih visokih učilišta – koja su njihovi osnivači.

Članak 99. stavak 4. Zakona određuje da programski ugovor zaključuje ministar s javnim visokim učilištem (dakle s javnim sveučilištem). U skladu s time, u članku 13. stavku 2. točki 3. Zakona određuje se da rektor javnoga sveučilišta, u suradnji s čelnicima sastavnica, izrađuje prijedlog programskoga ugovora sveučilišta. Slijedom navedenoga, programske ugovore mogu sklapati isključivo javna sveučilišta (a ne i njihove sastavnice s pravnom osobnosti koje nisu javna visoka učilišta) i Ministarstvo.

Umjesto da se stvori pravni i financijski okvir za organizacijsku i funkcionalnu integraciju sveučilišta, razbijanjem sveučilišta na pojedine sastavnice, što se Uredbom u članku 12. stavku 7. predviđa, slabi se položaj sveučilišta i njegovih sastavnica u pregovaračkom postupku s Ministarstvom te otvara mogućnost da Ministarstvo sveučilište politikom divide et impera u cijelosti razjedini, što bi imalo ozbiljne posljedice za četiri najveća te u visokoobrazovnom i istraživačkom smislu vodeća sveučilišta u Republici Hrvatskoj.

Sveučilište predlaže da se jasno i nedvosmisleno odrede ugovorne strane pri sklapanju programskoga ugovora u skladu s člankom 13. stavkom 1. Zakona, prema kojemu je rektor kao čelnik sveučilišta taj koji predstavlja i zastupa sveučilište i koji u skladu sa stavkom 2. točkom 4. istoga članka, u suradnji s čelnicima sastavnica, izrađuje prijedlog programskoga ugovora sveučilišta, koji usvaja senat prema članku 12. stavku 3. točki 4., te da se članak 12. stavak 7. briše.

2. PREDMET PREGOVARAČKOGA POSTUPKA

Uredba u člancima od 8. do 13. uređuje pregovarački postupak. Članak 8. određuje da Ministarstvo uz poziv na sklapanje programskoga ugovora javnom visokom učilištu podnosi osnovnu proračunsku komponentu u godišnjem iznosu koji će se financirati u razdoblju važenja programskoga ugovora (stavak 2.), odnosno nacrt programskoga ugovora bez razvojne i izvedbene proračunske komponente (stavak 3.). Nakon toga, javno visoko učilište izrađuje prijedlog razvojne i izvedbene proračunske komponente programskoga ugovora. Javno visoko učilište utvrđuje u pregovaračkom postupku s Ministarstvom samo razvojnu i izvedbenu proračunsku komponentu programskoga ugovora (članak 10. stavak 1.).

Predmet pregovaračkoga postupka su,

dakle, samo razvojna i izvedbena, ali ne i osnovna proračunska komponenta. Osnovnu proračunsku komponentu samostalno određuje Ministarstvo, a javna visoka učilišta formalnopravno ne mogu nikako utjecati na financijski iznos, pa ni na pojedine stavke osnovne proračunske komponente.

Bitno je istaknuti da udio razvojne komponente ne može biti veći od 20 % (članak 101. stavak 3. Zakona), a izvedbene komponente od 10 % iznosa osnovne proračunske komponente (članak 102. stavak 3. Zakona).

Ovako uređen postupak pregovaranja o programskom ugovoru predstavlja odstupanje od svakoga pariteta, partnerstva, ravnopravnosti suugovaratelja i koordiniranosti odnosa koji se ugovorom podrazumijevaju s obzirom na svoju bit i narav.

Nadalje, **javna visoka učilišta ne mogu čak ni utjecati na iznos pojedine stavke osnovne proračunske komponente, a kamoli istu odrediti.**

Putem Uredbe Ministarstvo će de facto izravno financijski upravljati javnim visokim učilištima, čime će izravno i bitno utjecati na njihovo cjelovito upravljanje.

Tri su važna razloga zašto je Uredbom previđen predmet pregovaranja neprihvatljiv i (ustavnopravno) nedopustiv.

1 / Neustavnost

Uredbom se ne uspostavlja model programskih ugovora koji je pošten, ravnopravan i uključiv, ne osigurava se onaj stupanj autonomije i samouprave koji je nužan za učinkovito donošenje odluka visokih učilišta u vezi s njihovim akademskim radom, standardima, upravljanjem i povezanim aktivnostima, odnosno ne poštuje se Ustavom zajamčena autonomija sveučilišta niti se legitimno, u skladu s ustavnim ciljevima, ograničava financijska autonomija sveučilišta, koja je prema stajalištu Ustavnoga suda Republike Hrvatske temeljni sadržaj sveučilišne autonomije. Uredba zapravo ukida financijsku autonomiju sveučilišta, što se ponajviše ogleda u predmetu pregovaračkoga postupka pri sklapanju programskih ugovora. Ako sveučilište ne može samostalno odlučivati koliko će financijskih sredstava izdvajati za obavljanje znanstvene odnosno umjetničke i stručne djelatnosti, za znanstveno i stručno osposobljavanje i usavršavanje, za studentski standard itd. (već o tome samostalno odlučuje Ministarstvo), onda sveučilište ne može samostalno odlučivati o svojem djelovanju u skladu s člankom 68. Ustava.

2 / Predmet pregovaračkoga postupka suprotan je obrazloženju Zakona, preuzetim obvezama Vlade Republike Hrvatske Nacionalnim planom oporavka i otpornosti (2021. 2026.) (dalje: NPOO) te međunarodnim i dokumentima Europske unije i Vijeća Europe

Premda akademske slobode i sveučilišna autonomija čine temeljne europske vrijednosti, unatoč obvezujućim pravnim shvaćanjima Ustavnoga suda Republike Hrvatske i unatoč tomu što je Hrvatska članica Europske unije, Vijeća Europe, Europskoga prostora visokog obrazovanja, Europskoga istraživačkog prostora i potpisnica Bonske deklaracije te unatoč tomu što je NPOO-om preuzela obvezu da je ključni uvjet reforme sustava znanosti i visokoga obrazovanja institucionalna i akademska autonomija (a da će se izmjenama zakonodavnoga okvira pokrenuti proces interne funkcionalne pravne i financijske integracije sveučilišta), **Uredbom se čini upravo suprotno i ukida se financijska autonomija sveučilišta te se pravno i financijski dezintegrira sveučilište.**

Uredbom se, suprotno preuzetim obvezama Vlade Republike Hrvatske te proklamiranom cilju Zakona, upravi sveučilišta u cijelosti ograničava i ukida autonomija upravljanja financijama. Time se umjesto usklađivanja obilježja hrvatskoga sustava znanosti i visokog obrazovanja s usvojenim načelima i zadatostima EHEA-e, EEA-e i ERA-e, što je također jedan od ciljeva donošenja novoga Zakona, Republika Hrvatska udaljava od temeljnih europskih vrijednosti i načela.

3 / Nprovedivost

Rješenje da Ministarstvo izrađuje osnovnu prora-

čunsku komponentu neprovedivo je i može dovesti do dalekosežnih negativnih posljedica za funkcioniranje javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta odnosno cjelokupnoga sustava visokoga obrazovanja i znanosti u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo nema ni dovoljno informacija ni dovoljno podataka, a može se pretpostaviti i da nema ni dostatni administrativni kapacitet za kvalitetnu izradu prijedloga osnovne proračunske komponente.

Pretpostavka kvalitetne izrade osnovne proračunske komponente dubinsko je i unutarnje poznavanje kadrovskih, organizacijskih, znanstveno-nastavnih te administrativnih potencijala, potreba te razvojnih i strateških ciljeva pojedinoga javnog visokog učilišta (i njihovih sastavnica i ustrojbenih jedinica).

Konceptualno govoreći, Uredbom se predviđa pristup odozgo prema dolje, odnosno centralizirani i etatiistički pristup izradi programskih ugovora i financiranja sustava visokoga obrazovanja i znanosti u kojemu će Ministarstvo imati ključnu ulogu jer će samostalno raspoređivati najmanje 80-ak posto ukupnih prihoda javnih visokih učilišta. Slabosti takva centraliziranoga i etatiističkoga modela doista su brojne, a glavna je posljedica da se ukidanjem financijske autonomije sveučilišta osigurava neprijeporan položaj Ministarstva kao upravljača cijelim sustavom visokoga obrazovanja i znanosti, uključujući i sveučilišta. Ministarstvo, međutim, nema ustavnopravne ovlasti samostalno, umjesto sveučilišta, donositi odluke u vezi s njegovim akademskim radom, standardima, upravljanjem i povezanim aktivnostima, odnosno samostalno, bez sudjelovanja sveučilišta, određivati njegov razvoj (infrastrukturni, kadrovski itd.).

Sveučilište umjesto centraliziranoga i etatiističkoga modela izrade programskih ugovora predlaže centralizirani pristup odozdo prema gore, prema kojemu će javna visoka učilišta i javni znanstveni instituti predlagati osnovnu, razvojnu i izvedbenu proračunsku komponentu programskoga ugovora, koja će se konačno utvrditi u pregovaračkom postupku s Ministarstvom.

3. VREMENSKI OKVIR ZA SKLAPANJE PROGRAMSKOG UGOVORA

Uredbom se nepotpuno i neprecizno uređuje vremenski okvir za sklapanje programskoga ugovora.

U članku 8. stavku 1. Uredba određuje da Ministarstvo poziva javno visoko učilište na sklapanje programskoga ugovora. Poziv na sklapanje programskoga ugovora sadržava rok za dostavu prijedloga razvojne i izvedbene proračunske komponente programskoga ugovora (stavak 5.). Članak 13. stavak 3. određuje da se programski ugovor sklapa najkasnije do 30. rujna te stupa na snagu 1. listopada za predstojeću akademsku godinu za javna visoka učilišta odnosno 1. siječnja za predstojeću kalendarsku godinu za javne znanstvene institute.

Neprecizno određenje početka postupka pregovaranja za sklapanje programskoga ugovora uvodi neizvjesnost u pogledu vremena koji će javna visoka učilišta imati na raspolaganju za sklapanje programskih ugovora. Tako se otvara mogućnost manipuliranja pregovaračkim postupkom na način da Ministarstvo predvidi vrlo kratak ili objektivno prekratak rok za sklapanje programskoga ugovora.

Takvo neprecizno određenje vremenskoga okvira stavljajući Ministarstvo u bitno povoljniji pregovarački položaj u odnosu na javna visoka učilišta, koja programski ugovor nužno moraju sklopiti do određenoga roka da bi izbjegla penalizaciju (što njihov položaj čini krhkim, uvjetovanim, a njih ucjenjivim).

Sveučilište predlaže da rok za sklapanje programskoga ugovora ne smije biti kraći od 120 dana od dana primitka poziva za sklapanje programskoga ugovora, odnosno da ne smije biti kraći od 180 dana od dana primitka poziva za sklapanje programskoga ugovora, ako je riječ o sklapanju prvoga programskog ugovora javnoga visokog učilišta.

4. PREGOVARAČKI POSTUPAK

Uredba stavlja javna visoka učilišta odnosno javne znanstvene institute u potpuno neravnopravan i podređen položaj u pregovaračkom postupku. S obzirom na to, programski ugovor uopće nije ugovor jer ravnopravnost suugovaratelja ne postoji.

Upravo odredbe o osnovnoj, razvojnoj i izvedbenoj proračunskoj komponenti najbolje svjedoče o neravnopravnom (podređenom) položaju javnih visokih učilišta u odnosu na Ministarstvo i o tome da pregovori u biti ne postoje, nego da se stvari većinom zadaju jednostrano. **Ovu pravno i faktički neodrživu situaciju objasnili smo u točki II. Izmjenom Uredbe na način da javna visoka učilišta predlažu osnovnu proračunsku komponentu čijim bi prihvaćanjem pregovarački položaj ugovornih strana uvelike bio ravnopravniji. Prije nego je potrebno uzeti u obzir i snažne inflatorne pritiske zbog kojih su u posljednje dvije godine znatno porasli režijski, materijalni i ostali troškovi. Samo u 2022. godini godišnja stopa inflacije prema službenim podacima Državnog zavoda za statistiku iznosila je 13,1 %. Uredba određuje da se iznos osnovne proračunske komponente, između ostalog, utvrđuje na temelju stvarnih troškova iz članka 6. u razdoblju od godine dana unatrag od dana primitka poziva za sklapanje programskoga ugovora.**

Predlaže se da se u Uredbi odredi da se navedeni stvarni troškovi uvećavaju za službeno utvrđenu stopu inflacije u razdoblju od godine dana unatrag od dana primitka poziva za sklapanje programskoga ugovora do zaključenja pregovaračkoga postupka.

Uredbom se u članku 12. stavku 8. određuje pravo Ministarstva da prekine pregovarački postupak iz opravdanih razloga, čime će se smatrati da pregovarački postupak nije pokrenut.

Navedena odredba je nejasna, neprecizna i stavlja Ministarstvo u bitno povoljniji pregovarački položaj. Osim toga, odredba ne obvezuje Ministarstvo da detaljno obrazloži i argumentira zašto je pregovarački postupak prekinut. Osobito je zbunjujuća, kontradiktorna i pravno neutemeljena odredba prema kojoj će se u tom slučaju smatrati da pregovarački postupak nije uopće pokrenut s obzirom da je riječ o prekidu pregovaračkoga postupka. Konačno, nakon prekida pregovaračkoga postupka nije određeno kada će se pokrenuti novi pregovarački postupak.

Sveučilište predlaže da se razlozi i obrazloženje prekida pregovaračkoga postupka detaljno i jasno razrade Uredbom te da se jasno propiše i vremenski rok za pokretanje novoga pregovaračkog postupka.

5. FINANCIRANJE NA TEMELJU PROGRAMSKOGA UGOVORA

Prema članku 14. stavku 2. Uredbe, sredstva iz državnoga proračuna koja se odnose na dio programskoga ugovora javnoga fakulteta odnosno javne umjetničke akademije s pravnom osobnosti isplaćuju se izravno na račun javnoga fakulteta odnosno javne umjetničke akademije s pravnom osobnosti.

Ova je odredba pravno i logički neodrživa.

Programske ugovore prema Zakonu mogu sklopiti isključivo javna sveučilišta (a ne i njihove sastavnice s pravnom osobnosti koje nisu javna visoka učilišta) i Ministarstvo (Uredba, doduše, ovo pitanje uređuje suprotno Zakonu).

Ukratko, predloženo rješenje stvara pravno neodrživu situaciju da sveučilište preuzima na sebe sve obveze iz ugovornoga odnosa u pogledu ispunjavanja ciljeva, izvješćivanja te mogućnosti penalizacije itd., bez učinkovitoga mehanizma nadzora i izravnoga utjecaja nad provedbom programskih ugovora. S druge strane, sastavnice sveučilišta, koje nisu ugovorne strane, izravno će dobivati financijska sredstva mimo sveučilišta iako nemaju ugovorne obveze u pogledu namjenskoga trošenja sredstava, izvješćivanja itd.

Takvo pravno rješenje raspodjele programskih novčanih sredstava financijski i pravno funkcionalno dezintegrira sveučilišta. Ono predstavlja izravno i snažno zadiranje u organizacijsku i financijsku autonomiju sveučilišta i protivi se ustavnoj odredbi prema kojoj sveučilište samostalno odlučuje o svojem ustroju i djelovanju (vidi točku II.).

Sveučilište predlaže da se financijska sredstva doznajuju redovito u jednakim mjesečnim obrocima javnom visokom učilištu na temelju sklopljenoga programskoga ugovora, a visoko javno učilište svojim proračunom raspoređuje financijska sredstva na pojedine troškovne stavke javnih fakulteta i javnih umjetničkih akademija, rektorata i drugih ustrojbenih jedinica u svojem sastavu.

6. MOGUĆNOST JEDNOSTRANOGA RASKIDA PROGRAMSKOGA UGOVORA

Prema članku 16. stavku 4. Uredbe, ako Ministarstvo utvrdi kako javno visoko učilište teško krši odredbe programskoga ugovora, ovlašteno je jednostrano raskinuti programski ugovor.

Ministarstvo će dakle imati pravo u cijelosti prekinuti financiranje sveučilišta – uključujući i osnovnu proračunsku komponentu. **Jednostrano i iznenadno potpuno ukidanje javnoga financiranja može značiti samo jedno – zatvaranje sveučilišta.**

Ovo je pravno neodrživo rješenje. U članku 7. stavku 2. Zakona određuje se da javno visoko učilište osniva Republika Hrvatska. Javno sveučilište osniva Hrvatski sabor zakonom. Javni fakultet odnosno javna umjetnička akademija osniva se odlukom sveučilišta odnosno tijela državne uprave koje je mjerodavno za poslove obrane, unutarnje poslove te vanjske i europske poslove. **Medutim, Uredbom se otvara mogućnost da Ministarstvo mimo Sabora svojom odlukom de facto ukine sveučilište potpunim prekidom javnoga financiranja.**

Ova odredba je i stvarno neprovediva. Uredba isključivo predviđa raskidanje (cijelog) programskoga ugovora. Drugim riječima, ako pojedina sastavnica teško krši odredbe programskoga ugovora, prema Uredbi raskinut će se programski ugovor cijeloga sveučilišta zato što su ugovorne strane programskoga ugovora sveučilište i Ministarstvo.

Ova odredba je neprecizna i nejasna. Opravdano je postaviti pitanje zašto bi se ukinula osnovna proračunska komponenta ugovora ako sveučilište ili pojedina sastavnica ne ostvaruje razvojne i izvedbene odnosno strateške i posebne ciljeve razvojne i izvedbene proračunske komponente programskoga ugovora. Ako se pak teško kršenje programskoga ugovora odnosi na nenamjensko i nezakonito trošenje programskih financijskih sredstava, tada postoje drugi zakonski propisi prema kojima će čelnici visokoobrazovnih ustanova pravno odgovarati.

Sveučilište predlaže izmjenu Uredbe na način da se predvidi obveza Ministarstva da prvo pisano upozori javno visoko učilište da u bitnome ne poštuje odredbe programskoga ugovora te da se traži ispravljanje učinjenih propusta u razumnom roku i u mjeri u kojoj je to moguće te poštovanje svih odredaba programskoga ugovora u nastavku programskoga razdoblja. Ako i nakon pisanoga upozorenja visoko učilište nastavi činiti bitne propuste u provedbi programskoga ugovora ili ne ispravi učinjene propuste u razumnom roku i u mjeri u kojoj je to moguće, ili teško krši odredbe programskoga ugovora, Ministarstvo može pisanim putem pokrenuti postupak raskida dijela ili čitave razvojne odnosno izvedbene komponente programskoga ugovora.

Slijedom svega prethodno napisanog **Sveučilište je pripremito potpuno novi, alternativni prijedlog Uredbe o programskom financiranju javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta u Republici Hrvatskoj (dalje: Uredba SuZG).**

Sveučilište je Uredbu SuZG, uz detaljno objašnjenje njezinih prednosti u odnosu na Uredbu, uputilo u savjetovanje sa zainteresiranom javnošću (zajedno s cjelovitim komentarom Uredbe na 15-ak stranica), ali i putem zemaljske pošte dostavilo Ministarstvu. Ni tada, kao ni do danas, od Ministarstva nismo dobili nikakav odgovor. I ovaj je važan dokument, kao i mnogi ostali dokumenti Sveučilišta, jednostavno ignoriran i spremljen u ladicu.

Nadamo se i vjerujemo da će novoizabrani resorni ministar, s obzirom na iznimnu važnost programskoga financiranja za funkcioniranje, ali i za daljnji razvoj i unaprjeđenje sustava visokoga obrazovanja i znanosti u Republici Hrvatskoj, te time neraskidivo povezanoga razvoja hrvatskoga gospodarstva a programsko je financiranje trenutačno utemeljeno na jako lošoj i štetnoj Uredbi pročitati Uredbu SuZG i žurno pozvati na razgovor najmanje rektora Sveučilišta, vodeće visokoškolske institucije u Republici Hrvatskoj, ali istodobno i vodeće hrvatske znanstvenoistraživačke institucije te predsjednika Rektorskoga zbora Republike Hrvatske. To bi novoizabranom ministru znanosti i obrazovanja trebao biti jedan od prvih poteza, potez koji će povući u prvih najviše 30-ak dana svojega mandata. ///

Svi koji žele pročitati cjelovitu Uredbu SuZG mogu to učiniti skeniranjem ovoga QR koda.

PROF. DR. SC.
**MELITA
KOVAČEVIĆ**

Dobitnica nagrade za životno djelo

Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Nužna je destigmatizacija problema s mentalnim zdravljem.

RAZGOVARAO I SNIMIO: **Branko Nad**

Tijekom nedavne proslave Dana Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, posebnu Nagradu za životno djelo primila je prof. dr. sc. Melita Kovačević, sada već umirovljena profesorica u trajnome zvanju ERF-ova Odsjeka za logopediju. Tijekom godina često se pisalo o istraživanjima ovog fakulteta, projektima od javnozdravstvenog značaja, a među njihovim istaknutim znanstvenicima zasigurno je i profesorica Kovačević, koja se bavila jezičnim razvojem i jezičnim teškoćama djece i mladih, kao i mentalnim zdravljem. Naročito kolega znanstvenika i istraživača.

Stoga je ova Nagrada bio sjajan povodom da porazgovaramo s profesoricom Kovačević i saznamo, ponajprije, kakav je osjećaj dobiti Nagradu za životno djelo. Iskreno priznaje da ju je odluka Fakultetskog vijeća uistinu iznenadila:

**Naše društvo premalo
pažnje poklanja
obrazovanju i dugoročno
to bi nam ozbiljno moglo
naštetiti.**

- Cijeli sam život bila vrlo aktivna, i sad još uvijek imam puno energije i planova, a kada se pojavi trenutak umirovljena, na neki vas način zatekne. Zar već? Koliko god se pripremali i znali da ste na kraju svoje radne aka-

demske karijere, učini vam se da je prebrzo došlo. Smjena generacija prirodna je stvar, mora se dogoditi, pa ipak dobar je osjećaj kad znate da vas je vaša sredina odlučila ispratiti na ovakav način.

**PODSJETITE NAS KAKO STE
ZAVRŠILI NA ERF-U, ŠTO VAS
JE INICIJALNO PRIVUKLO TOM
FAKULTETU I STRUCI?**

▶ Glavninu sam svog radnog vijeka prove-
la na Odsjeku za logopediju ERF-a i tu sam
ostvarila svoju akademsku karijeru. Nisam
nikada mislila da će to biti moja karijera.
Završila sam studij psihologije na Filozof-
skome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, no
kako me je očito od najranijih dana obra-
zovanja privlačio jezik, završila sam i drugi
studij, studij Fonetike. Još za vrijeme posli-
jediplomskog studija, premda imajući želju
da budem klinički psiholog, za magistarski
rad izabrala sam sam temu vezanu za jezik.
Očigledno me je kontinuirano privlačila
tema jezika. Anegdotalno, zanimljivo je da

su me roditelji još kao malu dali u engleski vrtić tako da sam engleski počela učiti s četiri godine, a tijekom života sam učila sedam jezika. Naravno, ne vladam njima svima jednako dobro, ali moje zanimanje za učenje novih jezika ni danas nije splasnulo, a zavidim onima koji su uistinu fluentni u većim broju jezika. .

Na ERF sam došla slučajno, na način na koji je vjerojatno sve manje vjerojatan za mlađe generacije. Tada je bila mnogo manja 'gužva' za ulaz u akademski svijet. Dobila sam telefonski poziv i bila upitana želim li doći na razgovor i jesam li zainteresirana raditi u području jezičnih poremećaja. Pozadina tog poziva bila je preporuka mog profesora s Filozofskog fakulteta koji je bio upoznat s mojim interesima, mojim radom, a i činjenicom da sam do tada već imala interdisciplinarno obrazovanje i diplome različitih studija, a moji sadašnji matični Odsjek provodio je veliki znanstveni projekt i trebao im je suradnik mog profila. Moje klackanje između različitih područja i podjednako izraženo zanimanje za psihologiju i jezik, postalo je prednost.

❓ KAKO JE IZGLEDALA VAŠA KARIJERA? ČEMU STE SE NAJVIŠE POSVETILI?

➤ Prvo trenutak istine. Kada sam došla na Fakultet i na Odsjek za logopediju, jedva da sam nešto znala u jezičnim i govornim poremećajima, o jezičnoj patologiji općenito. Kao studenti studija Fonetike, dobili smo neka temeljna znanja i informacije, no to naravno nije bilo dovoljno za uroniti u istraživanja kojima je to bio fokus. I tako je počeo moj proces učenja, ali i postupnog otkrivanja važnosti interdisciplinarnosti i timskoga rada. Primjerice, vrlo brzo, rad na projektu pokazao je nužnost uključivanja i stručnjaka za jezik, lingvista ili kroatista. Profesorica Zrinka Jelaska, koja je naš priznat jezikoslovac, kroatolog, vrlo je brzo postala trajnim članom našega tima i godinama je sudjelovala na mnogim projektima.

Postupno se krug suradnika širio kao i tema kojima smo se bavili. Pored nastavnog rada gdje sam tijekom godina uvela i razvila veliki broj novih predmeta za sve razine obrazovanja, a koji su zrcalili moj istraživački rad. Glavninu sam svog znanstvenog rada usmjerila na jezični razvoj i jezične teškoće, i to iz perspektive psiholingvistike i i neurolingvistike. U početku moje akademske karijere profesorica emerita Marta Ljubešić odigrala je važnu ulogu. Dijelile smo isto obrazovanje, isto predznanje - studij psihologije, bila je motivirana za međunarodnu suradnju koju je sama ostvarivala, a poticala i kod mlađih suradnika, te je ulazila u nove i neistražene istraživačke teme. Na tome sam joj izrazito zahvalna.

Ušavši u novo područje ubrzo sam uočila da je potrebno razvijati novu metodologiju, da je potrebno jačati istraživački i eksperimentalni rad, da se istraživanja moraju realizirati timski, i konačno, da je logopedija, ili barem uže definirano moje područje interesa, izrazito interdisciplinarno. I to su postale temeljne determinante mog sveukupnog akademskog rada - međunarodnost, timski rad, interdisciplinarnost. Nakon svih ovih godina, i dalje vjerujem da su neizostavne u dobrom istraživačkom radu koji se onda neminovno odražava i na nastavni rad.

❓ KAKO STE PRETOČILI TAKVO VAŠE VIĐENJE U VAŠ RAD?

➤ Od samog početka moje akademske karijere, najviše sam bila usredotočena na znanstveni rad. Kako nisu bile stvoreni svi preduvjeti da se osnaži istraživački rad u području koje sam počela razvijati - primarno psiholingvistički - prije svega sam željela stvoriti uvjete za kvalitetan, timski, interdisciplinarni znanstveni rad. Ta su razmišljanja i nastojanja dovela do toga da sam prvo osnovala Laboratorij za psiholingvistička istraživanja POLIN koji ove godine slavi svoj 25 rođendan, što me uistinu veseli. Danas POLIN vode moja dva bivša doktoranda, profesor Marijan Palmović, a njegova je zamjenica dr. sc. Ana Matić Škorić. Laboratorij je uvijek okupljao znanstvenike iz različitih područja, imao pravilo 'otvorenih vrata'

NEKI RELEVANTNI STRUČNJACI, A TU SVAKAKO PRIPADAJU LOGOPEDI, EDUKACIJSKO-REHABILITACIJSKI REHABILITATORI I PSIHOLOZI, NISU DOVOLJNO PRISUTNI U NAŠEM OBRAZOVNOM SUSTAVU ILI DRUGIM INSTITUCIJAMA.

za kolege suradnike s drugih fakulteta i sveučilišta. Projekti i drugi oblici suradnje omogućili su i kontinuiranu međunarodnu suradnju pa je Laboratorij sve do danas redovito ugošćavao istraživače s drugih europskih i američkih sveučilišta. Ubrzo nakon toga inicirala sam i s nekoliko kolega iz drugih područja, profesorom Rankom Matasovićem, i profesoricom Zrinkom Jelaskom (poslije nam se pridružila i profesorica Bojana Dalbelo Bašić) pokrenula sveučil-

❓ ŠTO NAJPOGUBNIJE UTJEČE NA JEZIČNI RAZVOJ DJETETA?

Pitanje jezičnoga razvoja i primjena digitalnih tehnologija zacijelo je jedna od vrućih tema koje se često javljaju i u profesionalnim krugovima, ali i u kućnom, privatnom diskursu. Mnogo je kontroverzi, često se čuju nasuprotna mišljenja, još je uvijek nedovoljno privedenih istraživanja.

Upravo sam na tu temu održala javno predavanje prije dva mjeseca na Odjelu jezičnog razvoja Hrvatskog filološkog društva. Usprkos iskustvu i nekim izgrađenim stavovima i mišljenjima, neobično je da se suočavamo s još mnogo nepoznanica. Još uvijek ne možemo sa sigurnošću reći kako će se razvijati naš odnos prema primjeni digitalnih tehnologija, posebice u radu s djecom, a ne možemo niti sa sigurnošću definirati sve posljedice. Činjenica je da je teško ići unatrag, a i pitanje je bili to bilo rješenje. S druge pak strane, u nekim od najrazvijenijih i najbogatijih europskih zemalja donose se poneke radikalne odluke, poput potpunog uklanjanja računala, tableta i mobitela iz škola, ili pak odluka da djeca dolaskom u školu uopće ne uče pisati (slučaj u nekoliko država u SAD). Za sad znamo na temelju provedenih istraživanja da prevelika izloženost ekranima dovodi do niza poteškoća na kognitivnom, emocionalnom, ponašajnom, jezičnom i govornom planu. Međutim, ovdje moramo biti pažljivi i ne previdjeti da digitalna tehnologija istovremeno ima i važnu pozitivnu ulogu u terapijskom radu to jest da može biti izuzetna potpora u svakodnevnom funkcioniranju djece i odraslih s posebnim potrebama.

lišni interdisciplinarni doktorski studij Jezik i kognitivna neuroznanost. Studij je prošle godine obilježio dvadeset godina postojanja i rada s visokom uspješnošću doktoranada. Uvijek sam nastojala što je više moguće povezati i ispreplesti istraživački rad s nastavnim, a posebno mi je bilo drago kad sam kod studenata probudila interes za područje i nastojanje da se okušaju u manjim istraživanjima.

❓ PROVELI STE RADNI VIJEK NA ODSJEKU ZA LOGOPEDIJU, AKO SE NE VARAM. KAKVA JE SITUACIJA DANAS U HRVATSKOJ S LOGOPEDSKOM STRUKOM? ZNAM DA BROJNIM ŠKOLAMA I VRTIĆIMA LOGOPEDA NEDOSTAJE...

jatno će se problem smanjiti jer se javljaju novi studiji logopedije koji će pridonijeti da se poveća broj logopeda. Međutim, smatram da i tu treba primijeniti pažljivu analizu stanja i potreba, kako danas tako i u sljedećem razdoblju, uzimajući u obzir i demografiju i broj potencijalnih studenata, da se za nekoliko godina ne iznenadimo bilo s praznim neispunjenim upisnim kvotama ili da ne počne rasti broj logopeda koji nema posla.

❓ PRIMJETNO JE ZADNJIH GODINA KOD DJECE SVE VIŠE JEZIČNO-GOVORNIH POTEŠKOĆA. JE LI RIJEČ O REALNOM POVEĆANJU TE BROJKE ILI JE LOGOPEDIJA TOLIKO UZNAPREDOVALA, DA SE SVE RANIJE I SVE VIŠE DETEKTIRATE GOVORNE TEŠKOĆE?

➤ Vjerojatno sve po malo. Činjenica je da bolje razvijena dijagnostika i povećana osviještenost jezičnoga ili govornoga razvoja vodi i u ranije prepoznavanje poteškoća a time i veću potrebu za logopedskom intervencijom. Kod struka kao što je logopedija, njezin razvitak vodi i u sve raniju intervenciju to jest indirektno u mogućnost preventivnog djelovanja. Ponekada je i pitanje prevelike opterećenosti školskim sustavom što se onda reflektira i na jezičnome području, a to i opet zahtjeva sudjelovanje logopeda. Poteškoće čitanja posebna su tema, a u kontekstu suvremenog načina života, neodvojive su danas i od teme prevelike izloženosti ekranima.

❓ IZA NAS JE VELIKA PANDEMIJA KORONA KRIZE, PA DVA POTRESA, RADILI SMO NA DALJINU, ONLINE, DJECA NISU IŠLA U ŠKOLU, POČELI SMO SE BOJATI SVAKE MALO JAČE BUKE IZVANA. JE LI DANAS BRIGA O MENTALNOME ZDRAVLJU NAJVAŽNIJE PITANJE KOJIM SE

➤ Da, to se kontinuirano javlja kao tema. Činjenica je da je sve veća potreba za logopedima. Malo je problem otvaranja radnih mjesta u manjim sredinama i postoji tendencija centralizacije. S druge pak strane, nisam sigurna da je dovoljno mladih spremno otići u manje sredine, pogotovo ako nemaju uvjete za život. Isprepliću se različiti osobni, institucionalni, ekonomski čimbenici koji zajedno pridonose veličini problema. U sljedećem razdoblju vjero-

MORAMO BAVITI?

➤ Mnogo je važnih pitanja, no ova tema jest svakako jedna od aktualnih i važnih tema. Očuvanje dobrog mentalnog zdravlja jest i osigurač našeg adekvatnog funkcioniranja kako u privatnom tako i u profesionalnom životu. Ne jedanput smo čuli na medijima ili čitali o poteškoćama s kojima se suočavaju pojedinci, roditelji, djeca, a mnoge brojke ili deskriptivne situacije su zabrinjavajuće i nameću nam mnoga pitanja. Istina je i da je moguće da se neke posljedice jave puno kasnije, pogotovo kada se radi o mladima. U svakom slučaju važno je ne zanemariti cjelokupnu situaciju i potrebno je tražiti odgovore. Na mom Fakultetu provodi se nekoliko projekata, primjerice projekt profesorice Mirande Novak, koji se bave izravno ili neizravno ovom tematikom, upozoravaju nas na pomalo uznemirujuće brojke o nepovoljnom stanju, no daju nam i smjernice što činiti to jest kako pristupati tim društvenim izazovima.

U posljednje vrijeme mnogo češće čujemo da su stručnjaci pitani što je činiti, traži se njihovo mišljenje, savjeti. Tu je možda onaj moment kada možemo reći da neki relevantni stručnjaci, a tu svakako pripadaju logopedi, edukacijsko-rehabilitacijski rehabilitatori, psiholozi, nisu dovoljno prisutni u našem obrazovnom sustavu ili drugim relevantnim institucijama.

❗ KOLIKO JE REALNA OPASNOST DA ĆEMO POSLJEDICE TAKVIH KRIZA I TRAG KOJI SU OSTAVILE, PONAJPRIJE NA PSIHU DJECE I MLADIH, TEK OSJETITI ZA PAR GODINA?

➤ Svaka ozbiljnija trauma ostavlja i neke dugotrajne ili dugotrajnije posljedice. Naravno, ovisi o pojedincu, njegovoj osobnosti, različitim čimbenicima koliko će te proživljene traume i stresovi ostaviti traga.

Na neke uzroke nismo i ne možemo utjecati, no istodobno ne smijemo zanemariti ili negirati mogućnost negativnih posljedica. Zato društvo mora biti spremno, osigurati potporne institucije, imati obrazovane stručnjake i kontinuirano u javnom prostoru raditi na destigmatizaciji bilo kakvog znaka narušenog mentalnog zdravlja te sustavno senzibilizirati društvo i pojedince na takve pojave.

❗ BAVILI STE SE I MENTALNIM ZDRAVLJEM HRVATSKIH ISTRAŽIVAČA. KAKVI SU REZULTATI TOG ISTRAŽIVANJA I SMJERNICE ZA DALJNJE POSTUPANJE?

➤ Dosadašnja istraživanja pokazuju da je razina mentalnog zdravlja i dobrobiti istraživača značajno narušena i da je sve veći broj istraživača, od najmlađih do seniornih, koji imaju neke simptome narušenog mentalnog zdravlja. Istraživanja i podaci o kojima govorim su uglavnom rezultat europskih istraživanja. Podatci su zapravo zabrinjavajući i zahvaćaju sve članove akademske zajednice. To nam jasno kazuje da se ne radi primarno o pojedincima i eventualnim njihovim obilježjima, već se radi o sustavu. Istraživački sustav i akademska/istraživačka zajednica zbog različitih razloga počinju biti stresne sredine koje opterećuju pojedince. Pitanje je shvaćamo li to ozbiljno, što činimo i činimo li dovoljno? Za mlade istraživače, koje mi uobičajeno prepoznamo kao doktorande ili poslijedoktorske studente, cijeli je niz nesigurnosti i nepredvidljivosti za njihovu karijeru, veliki broj zahtjeva koji se stavljaju pred njih. Sva istraživanja govore o visokoj razini stresa i simptoma narušenosti mentalnog zdravlja. Ipak, ova je tema još uvijek stigmatizirajuća, i često joj se pristupa kao 'to se događa nekom drugom', što pak dovodi da se ne podu-

SVA ISTRAŽIVANJA GOVORE O VISOKOJ RAZINI STRESA I SIMPTOMA NARUŠENOSTI MENTALNOG ZDRAVLJA. IPAK, OVA JE TEMA JOŠ UVIJEK STIGMATIZIRAJUĆA, I ČESTO JOJ SE PRISTUPA KAO 'TO SE DOGAĐA NEKOM DRUGOM', ŠTO PAK DOVODI DA SE NE PODUZIMAJU SUSTAVNE KORACI I POTREBNE PROMJENE.

zimaju sustavne koraci i potrebne promjene. U tijeku je veliki projekt ReMO, u okviru COST Action, u kojem sudjeluje i nekoliko hrvatskih znanstvenika, uključila se u suradnju i Hrvatska zaklada za znanost, a podršku je dalo i resorno Ministarstvo. Mi smo se uključili i prijevodom i diseminacijom jednog od važnih ishodišnih dokumenata, tzv. Manifest koji između ostalog upozorava na situaciju i potrebne korake na nacionalnim, institucionalnim ili individualnim razinama. U tijeku je jedna od najvećih anketa koja se provodi u cijeloj Europi, a s ciljem da se dobije što cjelovitija slika o mentalnom zdravlju i dobrobiti istraživača u cijeloj Europi.

❗ KOLIKO SU TOČNE USPOREDBE DA JE INTENZIVAN INTELEKTUALAN RAD PODJEDNAK, AKO NE I

ZAHTJEVNIJI, OD TEŠKOG FIZIČKOG RADA?

➤ Nisam sklona procjenjivati ili određivati koji je posao teži, tim više što mnoge poslove nisam probala, pa bi sve to bilo na razini osobnog dojma. Ono što bi nam vjerojatno liječnici kazali je da intelektualni rad intenzivno angažira našu glavu, a naše tijelo je pasivno i miruje, što može imati nepovoljne posljedice na naše zdravlje. No nije li tako sa svakim poslom? Uvijek postoji i onaj teži, nepovoljniji dio. (smiješak) Jedno sam sigurna - svaki je posao važan, i svaki posao treba znati raditi! A ne možemo svi raditi isti posao. I upravo je to ono što vjerujem da trebamo u društvu njegovati i slati poruku mladima - svi poslovi su vrijedni, važni, potrebni! ///

❗ KAKO MOTIVIRATI MLADE DA ODABERU KARIJERU I OSTANU U HRVATSKOJ, DA NE ODU „TRBUHOM ZA KRUHOM“ U INOZEMSTVO, KAO I BROJNI PRIJE NJIH?

➤ Mladi ljudi danas imaju mnogi više informacija nego su imali prije, više su upoznati s drugim sredinama, i mobilniji su - fizički i mentalno. Odlazanje mladih u druge sredine, stjecanje novih iskustava, ili pak njihov odlazak motiviran obrazovanjem nije samo po sebi nešto što treba promatrati kao negativnu pojavu. Naprotiv, mladi ljudi su uvijek najznatiželjniji dio društva i najotvoreniji za promjene. Njihova nova i drukčija iskustva samo mogu biti dobrodošla. Problem nastaje ako su njihovi odlasci primarno motivirani nezadovoljstvom, lošom kvalitetom, dakle svime onime negativnim što ih pokreće i usmjerava na druge sredine. Njih će biti jako teško motivirati da se vrate. Jedan mali broj njih će se vratiti ili neće otići zbog osobnih, obiteljskih razloga, no ne smijemo se zavaravati. Naše cijelo društvo, posebice oni koji kreiraju politike visokog obrazovanja (sad govorimo o tom aspektu, aspektu obrazovanja), koji odlučuju kako ćemo prilagođavati i provoditi naše studentske programe, snose i značajan dio odgovornosti. Mlade ljude pogotovo one najbolje, najmotiviranije, zadržat ćemo isključivo atraktivnim studentskim programima, kvalitetom sadržaja ali i izvedbe nastave, kvalitetnim promjenama i prilagodbama u uvjetima studiranja u usporedbi s dobrim sveučilištima u EU. Općenito, naše društvo premalo pažnje poklanja obrazovanju i dugoročno to bi nam ozbiljno moglo naštetiti. Naravno, ne manje je i važno što im nudimo po završetku studija. No, to je druga tema.

Finalistice izbora Inženjerka godine 2024

Lada Borovina Kovjanić, Inženjerka godine 2024

Lada Borovina Kovjanić Inženjerka godine 2024.

Izborom Inženjerka godine želi se javnosti istaknuti uspješne inženjerke te njihov rad i doprinos učiniti vidljivijima; na taj način inspiriraju se mlađe generacije djevojaka za odabir STEM studija i inženjerske karijere.

PIŠE: Mirjana Grahovac
SNIMIO: Zlatko Prkačin izvor AHK Kroatien

Žene ne smiju ostati po strani kada je u pitanju njihovo mjesto u znanosti, tehnologiji, inženjerstvu i matematici, odnosno STEM području. Kako bi ih se ohrabrilo na ulazak u svijet inženjerstva, te pokazalo da postoje inženjerke koje su u svakodnevnom poslu i obavljanju zahtjevnih radnih zadataka jednako uspješne kao njihove muške kolege, održan je izbor Inženjerka godine, drugi put u Hrvatskoj na inicijativu Siemens Hrvatska i u organizaciji Njemačko-hrvatske industrijske i trgovinske komore, te agencije Mediade.

INSPIRACIJA ZA BUDUĆNOST

Lada Borovina Kovjanić proglašena je "Inženjerkom godine 2024". Njezin uspjeh pokazuje da inženjersko obrazovanje i karijera mogu biti rješenje za osobni razvoj ali i za doprinos društvu, te biti inspiracija mladima, posebice djevojkama da odluče karijeru graditi u inženjerstvu. Ladina životna priča, ističe ocjenivački sud, najbolji je primjer mladima da otkriju svoje talente i pronađu svoj put. „Posao je zahtjevan, izazovan, stalno se treba usavršavati, a što se tiče stereotipa, imala sam sreću da se na svim radnim mjestima u raznim tvrtkama gdje sam radila, nisam susrela s time da sam bila zapostavljena zato što sam žena ili da nisam mogla napredovati u struci. Mislim da se morate zauzimati za sebe, nisu sve okoline jednako poticajne, tako da se morate boriti sami za sebe. Kao i ostale finalistice koje imaju impresivne biografije iz različitih STEM područja željela bih da možemo prenijeti znanje budućim generacijama. Djevojkama koje ovih dana odlučuju koju će srednju školu ili fakultet upisati, a imaju sklonosti STEM području,

poručila bih da izaberu to što vole“, istaknula je ovogodišnja laureatkinja Lada Borovina Kovjanić, koja radi kao senior softver inženjerka, i jedina je žena u odjelu za razvoj aplikativnih rješenja kompanije mStart plus.

70 PRIJAVA, 10 FINALISTICA

U fokusu izbora Inženjerka godine nisu karijerna postignuća kandidatkinja već njihov potencijal da budu uzor i inspiracija mladim generacijama djevojaka. Cilj je učiniti inženjerke što vidljivijima u društvu kako bi njihov rad i iskustvo potaknuli, inspirirali i motivirali mlade da izaberu inženjerski studij i inženjer-

IZBOR „INŽENJERKA GODINE“ OTVARA I PITANJA KOLIKI JE BROJ STUDENTICA U STEM PODRUČJU.

sku karijeru. U užu krug ovogodišnjeg izbora „Inženjerka godine“ ušle su finalistice različitih zanimanja, uspješne inženjerke u robotici, umjetnoj inteligenciji, vođenju projekata gradnje, razvoju proizvoda, geologiji, vođenju

investicijskih projekata, raznolikih karijera i poslovnih biografija. Predsjednica Uprave Siemens Hrvatska i direktorica Siemens Slovenija i Simens Srbija Medeja Lončar, na čiju se inicijativu izbor „Inženjerka godine“ održava već šestu godinu u Sloveniju, a drugi put zaredom u Hrvatskoj i u Srbiji, podsjeća kako istraživanja pokazuju da je za većinu mladih ljudi prilikom odabira tehničkog zanimanja odlučujući bio uzor iz mladosti, muškarac ili žena. Svjesni smo, ističe, da mladima nedostaju uzori, posebice žene koje su uspješne u tehničkim zanimanjima:

„Za napredak društva su nam potrebni inženjerska struka i inovacije, jer u vrijeme klimatskih promjena inženjerstvo je ključno za rješavanje svih tih izazova. Iako su učenice u osnovnoj školi, u srednjoj školi jednako uspješne kad se natječu u matematici, fizici, i drugim STEM predmetima kao dečki, njihove kolege, još uvijek se ne odlučuju da to idu i studirati. Prema podacima Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu, te su razlike prilično velike i zato smo pokrenuli ovu inicijativu da se iskoristi i taj drugi bazen talenata. Istraživanja su pokazala kako djevojkama, mladim djevojkama nedostaju uzori i kad pričamo s inženjerkama zašto su se odlučile na to zanimanje, uvijek je bila ili neka profesorica ili je bio tata inženjer, netko tko ih je podržao na tom putu. Upravo zbog toga smo odlučili da ćemo napraviti izbor, koji nije takmičenje, nego da želimo predstaviti ljepotu te profesije, raznolikost, a i žene koje stoje iza tih profesija. Stvarno nam je u tome i uspjelo, ove godine čak je 70 prijava stiglo na natječaj, od kojih je deset finalistica ušlo u užu izbor“, ističe Medeja Lončar.

LADINA ŽIVOTNA PRIČA NAJBOLJI JE PRIMJER MLADIMA DA OTKRIJU SVOJE TALENTE I PRONAĐU SVOJ PUT.

KOLIKO STUDENTICA UPISUJE STEM STUDIJE?

Svečano proglašenje „Inženjerke godine“ održano je u Zagrebu, u sklopu Njemačko-hrvatskog gospodarskog foruma. Inicijativu podržavaju tvrtke koje su zbog izazova na tržištu rada prepoznale važnost tog izbora: Siemens Hrvatska, Končar, mStart plus, Harburg Freudenberger Belišće, Kraš, Nexe, Scheer Adriatic, Rimac Technology, Adecco, Coca Cola, Westin i posao hr. Izbor „Inženjerka godine“ otvara i pitanja koliki je broj studentica u STEM području na Sveučilištu u Zagrebu, raste li posljednjih godina, na kojim je studijima najvidljiviji trend da se mlade djevojke odlučuju za inženjerske smjerove, te gdje inženjerke nakon završetka fakulteta nastavljaju karijeru. Podataka i istraživanja zasigurno ima, članak o toj temi najavljujemo za idući broj Akademskoga lista. ///

PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU ZAVRŠIO „CRONOS“ PROJEKT

Znanjem i opremom osnažena hrvatska seizmološka zajednica

Projekt CRONOS provodio je Geofizički odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, od 17. siječnja 2022. godine. Ukupna vrijednost projekta bila je 2,5 milijuna eura, a sufinanciran je sredstvima Norveškog financijskog mehanizma. Nabavljena je vrlo vrijedna oprema, najsuvremeniji i klasični instrumenti te snažna računala, a zaposleno je i šest mladih suradnika.

PIŠE I SNIMIO: Branko Nad

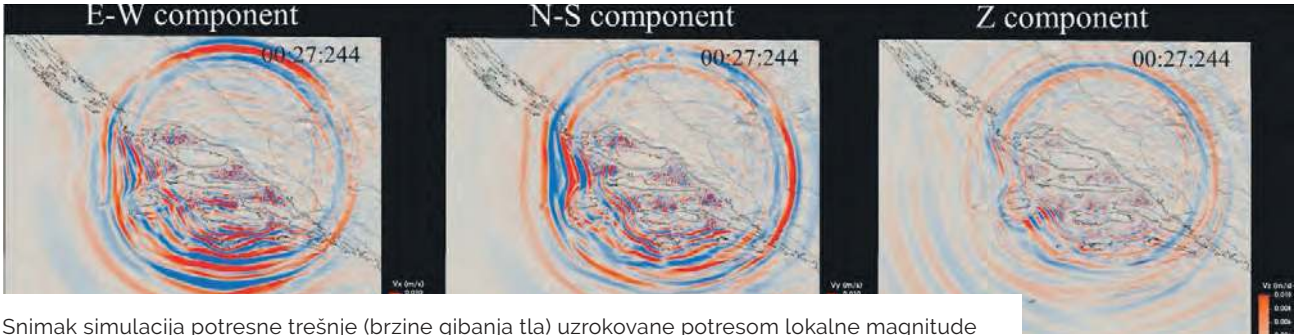
Snježana Markušić, voditeljica CRONOS projekta

Mirko Planinić, dekan PMF-a

Bruno Mravlja vrši terensko istraživanje metodom MASW

Snimak simulacija potresne trešnje (brzine gibanja tla) uzrokovane potresom lokalne magnitude 6.1 kod Makarske 1962. godine

Predstavljanje kupljene opreme ispred zgrade PMF-a na zagrebačkom Horvatovcu

Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu uspješno je dovršio međunarodni CRONOS projekt. Točnije, projekt punog naziva “Geofizičko-seizmološka istraživanja potresom ugroženih područja u RH i razvoj atenuacijskih relacija predviđanja seizmičkog gibanja tla” koji je od 17. siječnja 2022. provodio Geofizički odsjek PMF-a. Ukupna vrijednost projekta bila je 2.520.687,00 EUR, a sufinanciran je sredstvima Norveškog financijskog mehanizma 2021. – 2024. (u iznosu od 85 posto ukupne vrijednosti) te Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (15 posto). Nositelj projekta je Geofizički odsjek PMF-a, dok je projektni partner Odsjek za znanosti o Zemlji Sveučilišta u Bergenu. U izvođenju projekta sudjelovali su i znanstvenici s Geotehničkog fakulteta, Rudarsko-geološkog-naftnog fakulteta u Zagrebu i Hrvatskog geološkog instituta. - Svrha ovog projekta bila je učiniti hrvatsko društvo otpornijim na utjecaj snažnih potresa unaprjeđenjem znanstvene infrastrukture i primjenom suvremenih alata u procjeni seizmičkog hazarda. Tako je u projektu nabavljena vrlo vrijedna oprema, najsuvremeniji i klasični instrumenti te snažna računala, a zaposleno je i šest mladih suradnika, što je omogućilo važna seizmološka

istraživanja, rekao je na završnoj konferenciji **prof. dr. sc. Mirko Planinić**, dekan Prirodoslovno-matematičkog fakulteta. Na konferenciji je predstavljena mreža seizmografa i akceleroografa na području sjeverne i srednje Dalmacije, jedno od seizmički najugroženijih područja Hrvatske, aktivnosti koje su nužne za uspješna daljnja istraživanja (npr. baza podataka jakih gibanja tla), te prvi rezultati provedenih istraživanja, kao što su mikrozonacijske karte lokalnih svojstava tla za područje Sinja – kao studija slučaja, koje se mogu implementirati u prostorne planove u svrhu protutpotresne gradnje. **Prof. dr. sc. Snježana Markušić** s Geofizičkog odsjeka PMF-a, voditeljica CRONOS projekta, istaknula je potrebu vođenja adekvatnije brige o seizmičkoj aktivnosti i o potresima na našem području: - Naime, čak i relativno umjereni potresi mogu nanijeti znatnu štetu. Vrlo nam je svjež primjer zagrebačkog potresa iz ožujka 2000. godine koji je formalno izazvao veliki socijalno-ekonomski utjecaj. Nekoliko statistika nakon samog potresa su prilično frapantne. Naime, učinci tog zagrebačkog potresa su obuhvatili četvrtinu populacije Hrvatske, jednostavno zato što je takva distribucija naseljenosti Hrvatske. Nadalje, ukupno je oštećeno više od 25 000 zgrada.

NOSITELJ PROJEKTA JE GEOFIZIČKI ODSJEK PMF-A, DOK JE PROJEKTNI PARTNER ODSJEK ZA ZNANOSTI O ZEMLJI SVEUČILIŠTA U BERGENU. U IZVOĐENJU PROJEKTA SUDJELOVALI SU I ZNANSTVENICI S GEOTEHNIČKOG FAKULTETA, RUDARSKO-GEOLOŠKOG-NAFTNOG FAKULTETA U ZAGREBU I HRVATSKOG GEOLOŠKOG INSTITUTA.

Procjena štete, krajem 2022. godine, samo za Zagreb bila je veća od 11ipol milijardi eura. Vjerojatno se ta brojka promijenila u međuvremenu. A ovaj je potres bio umjeren, odnosno magnituda 5,5 Richera, upozorila je prof. Markušić. Zaključila je kako je potrebno provoditi bolju politiku s ciljem smanjenja rizika od potresa. Potresi se ne mogu spriječiti, dodala je, ali možemo procijeniti potresnu opasnost. I što bolje procijenimo potresnu opasnost, to ćemo bolje moći planirati. A što bolje stečena znanja implementiramo u važeću legislativu, to ćemo bolje moći djelovati na minimaliziranju učinaka budućih potresa. - Drugim riječima, učinit ćemo društvo si-

gurnijim, odnosno otpornijim na same potrese, jasna je bila voditeljica CRONOS projekta. Na završnoj konferenciji predstavljene su i nove spoznaje o građi litosfere, simulacija potresne trešnje za snažni potres iz 1962. godine kod Makarske te nova geološka saznanja kolega s Rudarsko-geološkog-naftnog fakulteta u Zagrebu, s kojima PMF redovito surađuje. Više informacija o samom projektu, provedenim aktivnostima i postignutim rezultatima pogledajte na <https://projekt-cronos.hr/> ///

Međunarodna panelska rasprava na FFZG-u:

Linguistics/Healthcare Interface: Research-based Development

Povodom pokretanja inovativnog diplomskoga studija Kliničke lingvistike i fonetike na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu održat će se zanimljiva interdisciplinarna međunarodna panelska rasprava o sučelju filologije i zdravstva.

PIŠE: izv. prof. dr. sc. Marko Liker

Panel će se održati 17. lipnja 2024. godine od 16:00 do 18:40 sati u dvorani D1 zgrade Filozofskog fakulteta i otvoren je svima zainteresiranim za razvoj u ovom području – kako studentima, tako i istraživačima te nastavnicima. Panel je naslovljen Linguistics/Healthcare Interface: Research-based Development, a cilj je akademsku zajednicu i širu javnost upoznati s aktualnim istraživačkim izazovima na sučelju filologije i zdravstva, kao i s mogućim odgovorima koje na njih nudi klinička lingvistika i fonetika. Isto tako, cilj je pokazati da se upravo na sučelju filologije i zdravstva mogu ostvariti preduvjeti za napredak u području istraživanja i razvoja. Sudjelovanje je slobodno i oslobođeno kotizacije, a svi prijavljeni sudionici dobit će potvrdu o sudjelovanju. Prijaviti se možete na e-adresu klf@ffzg.hr.

Četvero je uglednih pozvanih panelista, vrhunskih stručnjaka u svom području. **Vesna Stojanovik** sa Sveučilišta Reading u Ujedi-

OVA PANELSKA RASPRAVA JOŠ JE JEDNA U NIZU AKTIVNOSTI KOJE SE ODRŽAVAJU U SKLOPU PROSLAVE 150. GODIŠNJICE FAKULTETA.

njenom Kraljevstvu voditeljica je studijskog programa Kliničke lingvistike u Readingu i urednica uglednog časopisa Clinical Linguistics & Phonetics. U svojoj panelskoj raspravi fokusirat će se na vlastita klinička lingvistička istraživanja i pokazati kako su rezultati njezina tima doprinijeli unaprjeđenju programa rane intervencije u djece sa sindromom Down. **Katerina Nicolaidis** sa Sveučilišta Aristotel u Grčkoj predsjednica je Međunarodne fonetske asocijacije. Njezino izlaganje fokusirat će se na veliki potencijal koji instrumentalna

fonetska istraživanja pokazuju u analizi govora osoba s Downovim sindromom i osoba s umjetnom pužnicom. **Robert Trotić** s Medicinskog i Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i iz Kliničkog bolničkog centra Sestre Milosrdnice u Zagrebu, predsjednik je Europske federacije audioloških društava (EFAS). U svojoj panelskoj raspravi ukazat će na nove trendove u ugradnji i uporabi umjetne pužnice, a govorit će i o svom međunarodno prepoznatom radu u području audiologije i implikacijama na govor te slušanje. **Aleksan-**

dar Savić s Medicinskog fakulteta u Zagrebu i iz Klinike za psihijatriju Vrapče usavršavao se na Sveučilištu Yale u SAD-u, a trenutačno sudjeluje u nekoliko inovativnih istraživačkih projekata koji adresiraju sučelje psihijatrije i lingvistike. Svojim će panelskim izlaganjem ukazati na izazove u području istraživanja nekih psihijatrijskih poremećaja i objasniti kako se ti poremećaji ponekad mogu manifestirati u jeziku i govoru. Ova panelska rasprava još je jedna u nizu aktivnosti koje se održavaju povodom pokre-

tanja jednopredmetnog diplomskog studija Kliničke lingvistike i fonetike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a u sklopu proslave 150. godišnjice Fakulteta. Razvoj studija započeo je prije gotovo pet godina, pri čemu je napravljeno istraživanje potreba na tržištu rada, konzultirani su domaći i inozemni stručnjaci u području, kao i poslodavci i zaposlenici u srodnim područjima. Rigorozna međunarodna recenzija pokazala je da je ovaj studij istraživački, društveno i ekonomski opravdan, a studijski je program dobio sva potrebna dopuštenja Sveučilišta u Zagrebu i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

RAZVOJ STUDIJA ZAPOČEO JE PRIJE GOTOVO PET GODINA, PRI ČEMU JE NAPRAVLJENO ISTRAŽIVANJE POTREBA NA TRŽIŠTU RADA.

Suvremen i dinamičan studijski program utemeljen je na praktičnim istraživačkim vještinama i razvojnim mogućnostima lingvistike i fonetike u kliničkom kontekstu. U nastavi sudjeluje više od 30 vrhunskih stručnjaka iz lingvistike, fonetike, kliničkih i temeljnih medicinskih znanosti, kognitivne znanosti, psihologije, elektrotehnike i računarstva, kazališne umjetnosti, informacijskih znanosti i medicinske fizike.

Panelska rasprava dolazi u pogodno vrijeme jer 10. lipnja počinju prijave za upis na studij Kliničke lingvistike i fonetike te traju sve do 15. srpnja, dok sami upisi počinju u rujnu. Vjerujemo da će panel dodatno potaknuti interes za ovo zanimljivo interdisciplinarno područje i motivirati studente da sudjeluju u raspravi i prijave se na studij. Više o prijavama za upis studija, o samom kvalifikacijskom postupku kao i o studiju općenito može se saznati na mrežnoj stranici <https://klf.ffzg.unizg.hr/> ili upitom na e-adresu klf@ffzg.hr. ///

Euripid Bakhe: Laura Čerina

Predstavljanje Umjetničkoga kalendara UniART Sveučilišta u Zagrebu

Projekt "Crno" (radovi nastali u okviru kolegija Kreiranje odjeće IVA): Marina Avramović, Mina Carević, Laura Jug, Vanja Landrišet, Filip Paljak. Voditeljica programa: Rea Bušić

PREDSTAVLJANJE UMJETNIČKOGA KALENDARA "UNIART" SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Put u kreativnu budućnost

Umjetnost otvorena za sve - Na Sveučilištu u Zagrebu predstavljen kalendar umjetničkih događanja UniART uz opsežan i interaktivan program studenata akademija i fakulteta.

PIŠE: SuZg
SNIMIO: Branko Nad

Raznovrsnim, interaktivnim, dinamičnim i nadasve zanimljivim programom, koji se sastojao od kolaža umjetničkih izvedbi i panel-rasprave u zgradi Sveučilišta u Zagrebu predstavljen je novi broj kalendara umjetničkih događanja na Sveučilištu u Zagrebu UniART. U kreativnoj izvedbi i predstavljanju svojih radova sudjelovalo je više od 120 studenata, profesora i mentora akademija i fakulteta Sveučilišta u Zagrebu: Akademije dramske umjetnosti, Akademije likovnih umjetnosti, Muzičke akademije,

Arhitektonskoga fakulteta, Grafičkoga fakulteta, Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta i Tekstilno-tehnološkoga fakulteta, uz potporu Ekonomskoga fakulteta u dijelu promidžbe projekta. U okviru programa održana je i zanimljiva panel-rasprava pod nazivom *UniART kreativna budućnost - umjetnik i umjetnost na tržištu*, na kojoj su gostovali istaknuti alumni Sveučilišta u Zagrebu: Rene Bitorajac, Davor Bruketa, Ivan Krpan, Petra Slobodnjak, Damir Begović i prof. dr. sc. Romana Matanovac Vučković. Na panelu su sudjelovali i prof. dr. sc. Damir Ljub-

POSJETITELJI SU MOGLI VIZUALNO UŽIVATI U IZLOŽBI AKADEMIJE LIKOVNIH UMJETNOSTI POD NAZIVOM RUPA KOLEKTIV, RAZNIM ZANIMLJIVIM URADCIMA STUDENATA ODSJEKA DIZAJNA ARHITEKTONSKOGA FAKULTETA I STUDENATA GRAFIČKOGA FAKULTETA, SMJERA DIZAJN GRAFIČKIH PROIZVODA I MULTIMEDIJA.

tina te prof. dr. sc. Davor Horvatić kao članovi Odbora za budućnost, koji je osnovan kako bi se promišljali i nastojali izlučiti zaključci o unaprjeđenju kreativnih studija na Sveučilištu u Zagrebu, o poboljšanju uvjeta studiranja, prilagodbi tržištu rada i novim tehnološkim izazovima, čuvanju autorskih prava i o svemu što u budućnosti može biti izazov i prilika za mlade umjetnike. Moderatorica panela bila je Ida Prester. Sveučilište je prepoznalo potrebu objedinjenja i predstavljanja svih aktivnosti umjetničkoga područja, od pojedinačnih produkcija do

složenih zajedničkih interdisciplinarnih projekata, akademskoj zajednici i široj kulturnoj javnosti. Umjetnički kalendar zapravo je prikaz svih aktivnosti umjetničkoga područja na Sveučilištu po semestrima akademske godine. Glavna redateljica programa, docentica na Akademiji dramske umjetnosti i cijenjena hrvatska kazališna redateljica Dora Ruždjak Podolski, o projektu *UniART* rekla je sljedeće: „*UniART* spaja ljude. Doživjela sam ga kao poligon za istinsko umrežavanje sastavnica Sveučilišta na način na koji se one ne bi mogle i do sada ni

nisu tako konstruktivno spojile u zajedničku umjetničku sinergiju. Iz vlastitoga iskustva sudjelovanja na *UniARTu*, kojim smo promovirali kalendar svih umjetničkih događanja na Sveučilištu široj javnosti, susrela sam profesora Vedrana Kasapa sa studija Dizajna pri Arhitektonskom fakultetu i njegove divne studente. Pozvala sam ih da sudjeluju u procesu diplomskog ispita iz glume studenata druge godine diplomskoga studija u mojoj klasi. Radili smo predstavu *Bakhe* i oni su se oduševljeno odazvali suradnji sa svojim interaktivnim projekcijama koje su tako postale dio predstave. Za mene je to najveći značaj jednoga ovakvoga projekta. Da se kreativnost umnožava i širi.“

Također je istaknula važnost ovoga projekta i njegove misije za same studente jer oni svi dolaze s različitih sastavnica, a opet zajednički surađuju, upoznaju se, umrežuju i time šire horizonte vlastitoga izvedbenog umijeća i kreativnosti. „Ovdje na jednom mjestu vidimo buduće glumce, plesače, pjevače, glazbenike, likovne umjetnike, dizajnere, grafičare...“

Program je bio fluidan, vodio je publiku kroz hodnike i atrije zgrade, od ulaza sve do glav-

DIO PROGRAMA BIO JE VRLO DINAMIČAN I SADRŽAJAN PANEL, NA KOJEMU SU POZNATI GOSTI IZ RAZLIČITIH PODRUČJA UMJETNOSTI ODGOVARALI NA PITANJA O BUDUĆNOSTI KREATIVNOSTI, IZAZOVIMA, VRJEDNOVANJU STRUKE,...

ne dvorane, a započeo je predstavljanjem kostimiranih vodiča studenata produkcije i glume uz plesne improvizacije studenata suvremenoga plesa. Glazbeno su ih pratili studenti saksofona Muzičke akademije pod nazivom *Kvartet saksofona Maskineri*. S Tekstilno-tehnološkoga fakulteta predstavili su se trima izložbama: *Crno*, *Izložba na lutkama* i

fotografije te *Izložba modnih fotografija Damira Begovića*.

U drugom dijelu zgrade, na tzv. malom trgu, posjetitelji su mogli uživati u zvucima harfe uz arije Orfeja iz opere *Orfej i Euridika*. Prolaskom do sljedećega atrija ispred velike dvorane, s balkona se moglo čuti Julijino dozivanje Romea, u čijoj su realizaciji, osim studentice glume, sudjelovali i studentice i studenti studija kazališne režije i radiofonije te produkcije audiovizualnih i multimedij-skih projekata.

S prvoga kata, s galerije u velikom prostoru zgrade nastupio je zbor Instituta za crkvenu glazbu Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta izvevši gregorijanski napjev Ave Maria. S Muzičke akademije student udaraljki izveo je *Improvizaciju s udaraljka*, a scenski dio nastupa završio je sa studentima Akademije dramske umjetnosti i njihovom impresivnom izvedbom Euripidove starogrčke tragedije *Bakhe*.

Posjetitelji su mogli vizualno uživati u izložbi Akademije likovnih umjetnosti pod nazivom *Rupa kolektiv*, raznim zanimljivim uradcima studenata Odsjeka dizajna Arhitektonskoga fakulteta i studenata Grafičkoga fakulteta,

smjera Dizajn grafičkih proizvoda i Multime-dija.

„Promocija je *UniARTa* pokazala kako zajednički napor sastavnica Sveučilišta u Zagrebu koje se bave umjetnošću i kulturom može rezultirati bogatim i raznovrsnim programom. Ovaj je događaj ne samo obogatio kulturni život Sveučilišta nego je i inspirirao zajednicu da cijeni i podržava umjetnički rad mladih talenata. S iznimno dinamičnom i pozitivnom atmosferom, događaj je još jednom potvrdio važnost međusobne povezanosti među fakultetima, što je temelj za buduće projekte i inicijative Povjerenstva za kulturu i umjetnost, koje će dalje oblikovati i razvijati umjetnički pejzaž na Sveučilištu u Zagrebu“, rekla je izv. prof. art. Maja Rožman, predsjednica sveučilišnoga Povjerenstva za umjetnost i kulturu i prodekanica za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju Akademije likovnih umjetnosti.

Na ovo uspješno predstavljanje umjetničkih događanja na Sveučilištu osvrnula se i prof. art. Martina Gojčeta Silić, prodekanica za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju Muzičke akademije: „Budući da je događaj bio dobro posjećen te lijepo medijski popraćen,

UniART panel: Kreativna budućnost - Umjetnik i umjetnost na tržištu; voditeljica: Ida Prester; panelisti, alumni Sveučilišta u Zagrebu: Rene Bitorajac, Davor Bruketa, Ivan Krpan, Petra Slobodnjak, Damir Begović, prof. dr. sc. Romana Matanovac Vučković, prof. dr. sc. Damir Ljubotina, prof. dr. sc. Davor Horvatić

Plesne improvizacije: Ajda Škvarč, Viktor Konstantinović, Tamara Biskupović, Mina Ugrin, Dane Franulić

Christoph Willibald Gluck: Che farò senza Euridice, arija Orfeja iz opere Orfej i Euridika: Nada Tomica Klišanin, mezzosopran, Nina Šeparović, harfa, plesna improvizacija Viktor Konst

možemo očekivati da će polučiti i najvažniji rezultat, a to je dovesti studentsku populaciju na brojna umjetnička događanja na zagrebačkom sveučilištu. Umjetnički kalendar *UniART* potrebno je dugoročno precizno planirati, ažurirati i intenzivno promovirati da bi ova inicijativa imala dugoročne kvalitetne rezultate u vidu odgoja nove publike i stvaranja novih umjetničkih suradnji i platformi”. Studentima je također bilo vrlo zanimljivo, ali i izazovno uklopiti se u bogat program u kojemu je svatko bio važan, ali ujedno je činio i dio jedne veće cjeline.

“Za mene je *UniART* bio prilika okušati se u nečemu što nije strogo izvedbeno niti audiovizualno, s obzirom na to da su upravo to segmenti produkcije kojima sam se inače bavio. *UniART* sam doživio kao svojevrsni event u kojem smo kombinirali izložbeno, izvedbeno i multimedijalno, te je iz perspektive producenta za mene to bilo nešto novo. Primarno u suradnji s kolegama s ADU-a, no i s ostalih sastavnica umjetničkoga područja, osmišljen je koncept koji sve sastavnice i njihove radove ravnopravno uključuje i predstavlja. To je bilo izazovno, no smatram da smo napravili uspješan projekt u kojem se umjetničko područje Sveučilišta pokazalo u svom punom

**SVEUČILIŠTE JE
PREPOZNALO POTREBU
OBJEDINJENJA I
PREDSTAVLJANJA
SVIH AKTIVNOSTI
UMJETNIČKOGA
PODRUČJA.**

sčaju te se nadam kako će naše područje i u budućnosti nastaviti biti prepoznato kao neizostavan i potreban dio studiranja na Sveučilištu u Zagrebu”, o projektu je svoje mišljenje dao **Tibor Vukelić**, student prve godine diplomskoga studija produkcije Akademije dramske umjetnosti.

Na kraju programa održan je vrlo dinamičan i sadržajan panel, na kojemu su poznati gosti iz različitih područja umjetnosti odgovarali na pitanja o budućnosti kreativnosti, izazovima,

vrjednovanju struke, pogriješnim i pravim vlastitim izborima, šaljivo i iskreno, uz pokoji savjet mladim umjetnicima koji tek dolaze.

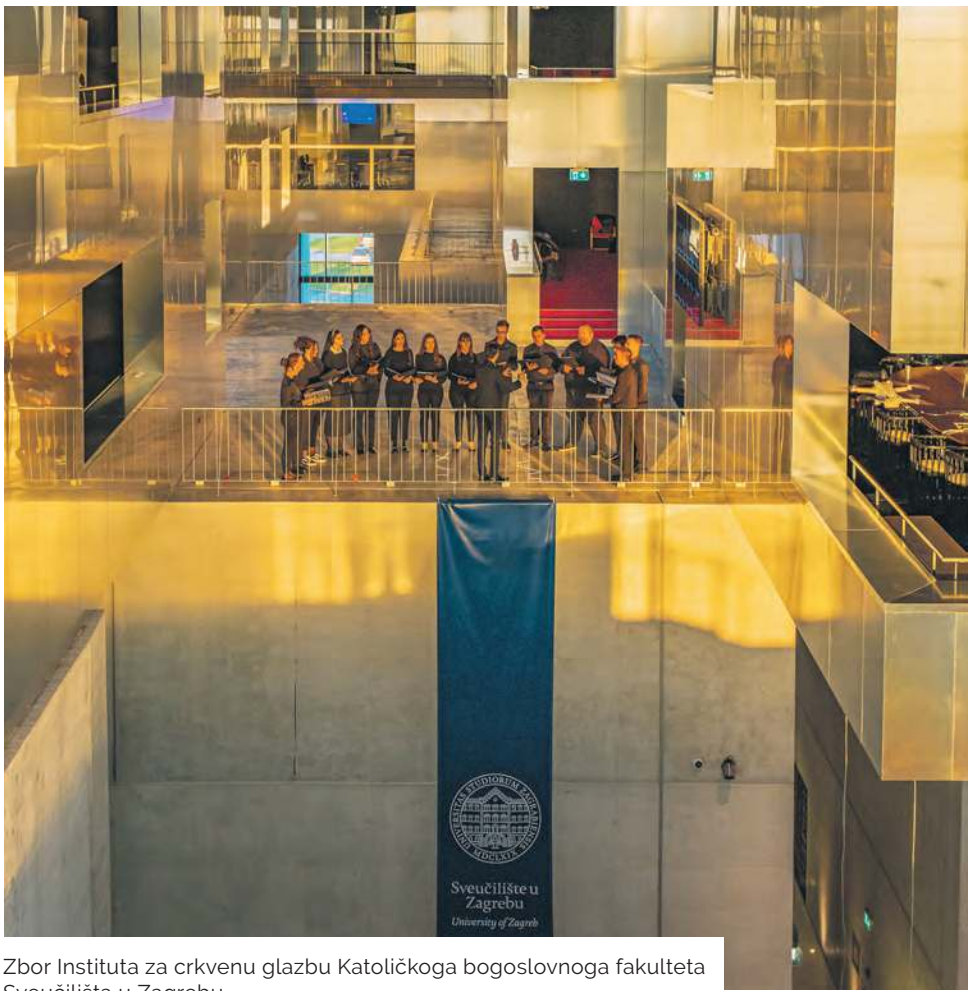
Voditeljica Ureda za međunarodne i međuinstitucionalne suradnje Akademije dramske umjetnosti **mr. sc. Zrinka Šamija** naglasila je da u proteklih nekoliko godina svjedoči velikom broju godišnjih visokokvalitetnih produkcija umjetničkih sastavnica te da one apsolutno konkuriraju razini ponude kulturnih sadržaja svih ostalih institucija i nezavisne scene u Zagrebu.

„Inicijativa i misija prorektorice za umjetnost, kulturu i međusveučilišnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu **red. prof. art. Jasenke Ostojić** da nas ujedini i učini vidljivima, ne samo studentima i studenticama svih sastavnica nego i široj javnosti Zagreba i Hrvatske, doista je hvalevrijedna. Studenti i njihovi mentori planiraju zajedničke projekte, interes javnosti i medija pulsira, a naši nastavni procesi dobivaju slojevitiju dimenziju“, rekla je **Zrinka Šamija**, ujedno predsjednica Radne skupine za nove mreže kulturne introspekcije, osnovane unutar sveučilišnoga Povjerenstva za umjetnost i kulturu, koordinatorka kojega je upravo prorektorica Ostojić. Navedena Radna skupina osmislila je, organizirala, koordinirala i provela cjelokupni program predstavljanja Umjetničkoga kalendara *UniART*.

“Priča o Umjetničkom kalendaru *UniART* upravo je studentska priča, ili točnije cijeli svezak priča studenata umjetničkog područja i njihovih mentora ispričanih kroz brojne koncerte, predstave, izložbe, revije, predavanja, prezentacije, gostovanja, suradnje kao i sinergije najraznovrsnijih umjetničkih izričaja, od pojedinačnih studentskih radova i solističkih nastupa do složenih produkcija multiinstitucionalnih razmjera.

Objedinjujući informativni okvir *UniARTa* kao značajan iskorak Sveučilišta u Zagrebu, kako unutar samoga sveučilišnoga sustava tako i prema široj kulturnoj javnosti, ovaj kalendar svojom količinom i kvalitetom sadržaja daje novu perspektivu doprinosa Sveučilišta u Zagrebu kulturnoj ponudi našega grada“, zaključila je prorektorica **Jasenska Ostojić**.

Na kraju je potrebno istaknuti iznimni entuzijazam svih aktera koji su pridonijeli stvaranju i realizaciji projekta *UniART*, pa tako i članova Radne skupine za prikupljanje i prezentaciju umjetničke djelatnosti Sveučilišta u Zagrebu, na čijoj aktivnosti Umjetnički kalendar *UniART* Sveučilišta u Zagrebu počiva. ///

Zbor Instituta za crkvenu glazbu Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Naslovnica UniART

Izložba RUPA kolektiv: Marina Brkić, Matea Despot, Leonardo Losciale, koordinatorka: izv. prof. art. Maja Rožman

Phil Woods: Tri improvizacije za kvartet saksofona, varijacija br. 1 – Kvartet saksofona Maskineri Luka Relić, Luciano Princip, Dragutin Roić, Lovro Kopač

Mjesec svjesnosti o autizmu

Spektar (ne)znanja o autizmu

Edukativni i interaktivni događaj Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta s ciljem rušenja stereotipa, mitova i predrasuda o autizmu.

PIŠE: izv. prof. dr. sc. Sanja Šimleša

Otvoreni dan Laboratorija za potpomognutu komunikaciju

ERF spektar (ne)znanja o autizmu

Stručnjaci su u svojim izlaganjima prikazali podatke novijih istraživanja kojima se „ruše“ različiti mitovi vezani za autizam

U sklopu mjeseca svjesnosti o autizmu, Sveučilište u Zagrebu Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet organizirao je događaj pod nazivom Spektar (ne)znanja o autizmu na Znanstveno-učilišnom kampusu Borongaj. Na događaju se okupilo dvjestotinjak stručnjaka različitih profila, roditelji autistične djece, autistične osobe te studenti logopedije i edukacijske rehabilitacije. Zsigurno ste često čuli tvrdnje poput „autistične osobe nemaju prijatelje“, „autistične osobe nemaju empatiju“, „ona se „izvukla“ iz spektra“, „to su oni genijalci“, „u naše doba nije bilo toliko autizma“ i brojne druge. Događaj je bio posvećen upravo suzbijanju ovakvih čestih, ali pogrešnih tvrdnji o autizmu kroz izlaganja autističnih osoba, roditelja autistične djece i stručnjaka Nastavno-kliničkoga centra iz Kabineta za poremećaje iz spektra autizma i Kabineta za ranu komunikaciju.

Stručnjaci su u svojim izlaganjima prikazali podatke novijih istraživanja kojima se „ruše“ različiti mitovi vezani za autizam. O mitovima su govorile redom: izv. prof. dr. sc. Sanja Šimleša, doc. dr. sc. Blaženka Brozović, izv. prof. dr. sc. Jasmina Ivšac Pavliša, izv. prof. dr. sc. Maja Cepanec, Sanja Aquila Munoz i Kosjenka Brajdić, Natalija Vrbas Novak i doc. dr. sc. Zrinka Podhraški Čizmek, Matea Begić Alić, Ivona Mršić Runtas i Svea Kučinić, Klara Popčević, Matea Zovko, Eva Pavić i Franka Pavić, Ivana Jandroković, izv. prof. dr. sc. Jasmina Stošić i Blanka Brdarić.

PUB KVIZ „KVIZAM AUTIZAM“

U punoj dvorani organizirana je glazbena izvedba obitelji Evačić i Damiana Čizmeka, izložba radova te pub kviz naziva „Kvizam autizam“ koji je kombinirao klasične kategorije kviza s naglaskom na autizam i različitosti.

Miroslav i Gordana Evačić su zajedno sa svojom kćeri Sunčanom izveli autorsku pjesmu „Zbog nas“ koju su posvetili djeci i obiteljima s autizmom. Sunčana je mlada autistična djevojka, srednjoškolka i buduća pomoćna cvjećarica.

Damian je mladić kojemu je u 14. godini života dijagnosticiran Aspergerov sindrom. Završio je osnovnu i srednju glazbenu školu, maturirao je na violi, a trenutno je student Sveučilišta u Zagrebu Filozofskoga fakulteta i član Komornoga orkestra Sveučilišta u Zagrebu.

IZLOŽBA RADOVA

Uz zabavnu atmosferu, svi prisutni su se ugodno družili, proširili svoje znanje i ponijeli mnoštvo pozitivnih dojmova s ovoga događaja. Tijekom pauze prisutni su mogli pogledati izložbu radova autistične djece i autističnih odraslih osoba te popiti kavu na jedan dru-

gačiji način, komunicirajući korištenjem jednoga od oblika potpomognute komunikacije – komunikacijske ploče.

IGRAONICA I RADIONICA

U okviru događaja u Kabinetu za poremećaj iz spektra autizma studentice udruge EDUREHA i Ivana Jandroković osmislile su i održale igraonicu i radionice za autističnu djecu, a Laboratorij za potpomognutu komunikaciju održao je i Dan otvorenih vrata na kojemu su se razmjenjivala iskustva u području potpomognute komunikacije te informacije o aktualnim inicijativama u ovom području. Pokazana je najnovija tehnologija za potpomognutu komunikaciju kojom je Laboratorij opremljen uz podršku ATTEND projekta, a inovativna aplikacija nastala je suradnjom kroz kompetencijsku mrežu ICT-AAC te kreativna zbirka niskotehnoloških rješenja. ///

ACO MOMČILOVIĆ: RENOMIRANI ISTRAŽIVAČ UMJETNE INTELIGENCIJE

ACO MOMČILOVIĆ

Umjetna inteligencija

će sve više utjecati na naše živote,
ali i društva u cijelosti, stoga budimo
spremni prihvatiti te promjene

Hrvatska, kao i mnoge druge zemlje, prepoznaje važnost umjetne inteligencije (AI) kao ključnog faktora u budućem ekonomskom i društvenom razvoju, ali samo do neke mjere. U ovome trenutku to ipak nije dovoljno te se može i treba puno više uraditi.

RAZGOVARAO: Bruno Bogović
SNIMIO: Branko Nad

Suvremeni život nezamisliv je bez udjela tehnologije – u obrazovnom polju, poslovnom okruženju, ali i današnjoj tipičnoj dokolici. Dio ove tehnološke priče čini i **umjetna inteligencija (AI)** koja u hrvatskim okvirima i nije prevelika novost. Govore to podaci ispisani u specijaliziranim tražilicama poput *Google Scholar* ili *CroRIS* – *CROSB*-ja. Pritom, neki na

AI gledaju sa skepsom, dok drugi uočavaju nevidene potencijale. No, prepoznaju li je u dovoljnoj mjeri i relevantni stupovi hrvatskog društva? Što je s obrazovnim sustavom (i okvirom njegove prilagodljivosti), a po drugoj strani koliko su akteri na gospodarskoj sceni spremni uklopiti postulate iste? Ovo znanstveno i poslovno područje od interesa je **Ace Momčilovića**, stručnjaka za

AI, predavača te suosnivača *Global AI Ethics Institutea*.

PREMA VAŠEM MIŠLJENJU, KAKVA ĆE BITI SKORA ULOGA UMJETNE INTELIGENCIJE (AI-JA) U OBRAZOVANJU? ILI VEĆ POSTOJE NEKI (VANJSKI) PRIMJERI IZ PRAKSE?

» Uloga umjetne inteligencije (AI) u obrazovanju je višestruka i dinamična, s potencijalom da značajno obogati i transformira način na koji učimo i podučavamo. AI omogućuje personalizaciju obrazovnog procesa. Algoritmi danas mogu analizirati učenikove sposobnosti, stilove učenja i napredak, pritom prilagođavajući materijale i tempo učenja indi-

vidualnim potrebama. Primjerice, sustavi poput *Carnegie Learninga* koriste AI za pružanje prilagođenih matematičkih instrukcija. Alati poput *Gradescopea* koriste AI za automatizaciju ocjenjivanja, što može poboljšati objektivnost i učinkovitost. Virtualna stvarnost i proširena stvarnost pružaju mogućnosti da se AI integrira s VR i AR iskustvima kako bi se stvorila „imer-

zivna“ okruženja za učenje koja angažiraju učenike u interaktivnim simulacijama i virtualnim svjetovima. Također, postoje i alati za učenje jezika pogonjeni AI-jem: AI chatbotovi i aplikacije za učenje jezika koji pružaju personalizirano učenje jezika, prilagođavajući se tempu učenja učenika i pružajući povratne informacije o izgovoru i gramatici. Međutim, postoje i određeni

Algoritmi danas mogu analizirati učenikove sposobnosti, stilove učenja i napredak, pritom prilagođavajući materijale i tempo učenja individualnim potrebama.

izazovi. Pitanja privatnosti i sigurnosti podataka su ključni, kao i rizik od stvaranja pristranosti u AI algoritmima. Isto tako, postoji zabrinutost da bi prevelika ovisnost o AI mogla smanjiti interpersonalne vještine i kritičko razmišljanje kod učenika. Dakle, AI ima potencijal revolucionirati obrazovanje, ali važno je pažljivo balansirati njegovu primjenu s etičkim i pedagoškim razmatranjima.

uključivalo ne samo tehničke vještine, već i razumijevanje etičkih, društvenih i ekonomskih aspekata ovih tehnologija.

METODOLOGIJA NASTAVE:

Potrebno je usvojiti inovativne metode podučavanja koje promiču kritičko razmišljanje, rješavanje problema i kreativnost. To može uključivati projektno bazirano učenje, kolaborativne aktivnosti i korištenje tehnoloških alata za poticanje interaktivnog učenja.

njihovoj svijesti o AI tehnologijama, kao i u motivaciji da aktivno usmjeravaju prema svim promjenama koje dolaze. Kao što je zamijećeno, ako želimo mlade ljude obrazovati za izazove 21. stoljeća, morat će se koristiti i neki noviji alati i pristupi, a ne se oslanjati samo na metodologije stare gotovo jedno stoljeće. Naravno, važno je pronaći dobar balans, jer je isto tako kvalitetne elemente i prakse moguće naći samo u starim pristupima.

KOJI JE RECEPT ZA USPJEŠAN BIZNIS U HRVATSKOJ? MOGU LI RJEŠENJA BITI PLATFORME POPUT PREDINKUBACIJSKIH CENTARA, RAZNI HUB-OVI, START-UPOVI ILI TREBA POČETI RAZMIŠLJATI U NEKIM DRUGIM OKVIRIMA?

➤ Recept za uspješan biznis u Hrvatskoj, kao i u bilo kojoj drugoj zemlji, uključuje kombinaciju inovativnosti, strateškog planiranja, razumijevanja tržišta i efikasne implementacije. Platforme poput predinkubacijskih centara, raznih hub-ova i start-up inkubatora mogu biti izuzetno korisne, ali uspjeh poslovanja također zahtijeva širi pristup. Potrebna je veća uključenost privatnog sektora i velikih kompanija koje bi tu mogle preuzeti značajniju ulogu. U Hrvatskoj još uvijek su pretežno okrenute sebi.

Rekao bih da je ono što budućnost nosi,

sti i razumijevanja tehnologije. Poznavanje novih tehnologija i digitalnih alata uvijek može biti bolje.

POZITIVNE STRANE AI-JA:

EFIKASNOST I AUTOMATIZACIJA:

AI omogućava automatizaciju rutinskih zadataka, povećava efikasnost i produktivnost u različitim industrijama.

PERSONALIZACIJA I POBOLJŠANJE ISKUSTVA:

AI može analizirati podatke kako bi pružio personalizirane preporuke i usluge, poboljšavajući korisničko iskustvo u područjima poput e-trgovine, zdravstva i obrazovanja.

PODRŠKA U ODLUČIVANJU: AI alati mogu obraditi velike količine podataka brže od ljudi, pružajući vrijedne uvide koji pomažu u donošenju informiranih odluka.

INOVACIJE I RAZVOJ: AI potiče inovacije u različitim sektorima, od medicine do automobilske industrije, pružajući napredna tehnološka rješenja.

NEGATIVNE STRANE AI-JA:

GUBITAK POSLOVA: Automatizacija može dovesti do smanjenja potrebe za određenim radnim mjestima, posebno u sektoru koji se oslanjaju na rutinske zadatke.

Ako želimo mlade ljude obrazovati za izazove 21. stoljeća, morat će se koristiti i neki noviji alati i pristupi, a ne se oslanjati samo na metodologije stare gotovo jedno stoljeće.

ŠTO BI SE PO TOM PITANJU MOGLO MIJENJATI U HRVATSKOM SUSTAVU OBRAZOVANJA? JE LI Taj OKVIR DOVOLJNO PROPUSTLJIV ZA UVODENJE NOVIH PARADIGMI ZNANJA U SKLADU S DIGITALNIM, ROBOTIZIRANIM I AI SVIJETOM?

➤ Nemam direktan uvid u hrvatski obrazovni sustav, stoga razmatranja donosim posredno ili iz razgovora s kolegama koji u njemu rade. Općenito u hrvatskom sustavu obrazovanja postoji nekoliko područja koja bi se mogla mijenjati kako bi se bolje prilagodila novim paradigmama znanja u digitalnom, robotiziranom i AI svijetu:

KURIKULUM I SADRŽAJ NASTAVE:

Potreba za integracijom digitalne pismenosti, osnova programiranja, robotike i umjetne inteligencije u školski kurikulum. Ovo bi

TEHNOLOŠKA INFRASTRUKTURA:

Škole trebaju biti opremljene odgovarajućom tehnologijom, uključujući računala, pristup internetu i edukativni softver, kako bi učenici mogli učinkovito koristiti digitalne resurse. Možda se ovaj segment popravi u nekom obliku javno-privatnog partnerstva i boljoj suradnji obrazovnih sustava s privatnim sektorom. Za veće pomake na ta će pitanja sigurno trebati odgovoriti država.

OBUKA I PODRŠKA NASTAVNICIMA:

Nastavnici trebaju kontinuiranu obuku i podršku u korištenju tehnoloških alata i integraciji digitalnih kompetencija u nastavu. Pitanje koje se tu postavlja, osim njihovih kompetencija je i njihova motivacija te postoji li način za nagraditi one najbolje i najnaprednije?

Do sada sam surađivao s više obrazovnih institucija i definitivno postoji razlika u

potreba za još većom mogućnosti na brze prilagodbe, ali i uočavanje novih prilika koje se tek stvaraju. To s jedne strane ovisi o educiranosti i apsorpiranju novih informacija, što zahtjeva konstantno i redovito ulaganje vremena. U svakom slučaju nedostaje dovoljno ljudi i firmi s iskustvom na globalnom tržištu koje bi mogli podijeliti s lokalnim talentima.

KOJE SU POZITIVNE, A KOJE NEGATIVNE STRANE AI-JA? MOŽE LI IH PROSJEČAN GRAĐANIN UOPĆE PREPOZNATI? ISTIČEM TO RADI NEDAVNE OPĆE ZALUĐENOSTI ALATOM CHATGPT, ALI I DRUGIMA...

➤ Umjetna inteligencija (AI) donosi brojne pozitivne i negativne aspekte, a njihovo prepoznavanje od strane prosječnog građanina može varirati ovisno o razini informirano-

PITANJA PRIVATNOSTI I SIGURNOSTI:

AI sustavi često zahtijevaju pristup velikim količinama osobnih podataka, što postavlja pitanja o privatnosti i sigurnosti podataka.

PRISTRANOST I DISKRIMINACIJA:

AI algoritmi mogu naslijediti pristranost iz podataka na kojima su trenirani, što može dovesti do diskriminacijskih ishoda.

KOMPLEKSNOST I NEPROZIRNOST:

AI sistemi mogu biti vrlo kompleksni i teško razumljivi za prosječne korisnike, što može dovesti do nedostatka povjerenja i razumijevanja. Prosječni građanin može imati ograničeno razumijevanje AI-ja, posebno u pogledu tehničkih detalja i potencijalnih rizika. „Zaluđenost“ alatima poput ChatGPT-a može biti vođena njihovom novinom i korisnošću, ali može nedostajati dublje razumijevanje tehnologije i njenih implikacija – nepoznavanja

rizika (privatnost, pristranost i sigurnost). Edukacija i osvještavanje javnosti o AI-ju su ključni za osiguravanje prepoznavanja i razumijevanja kako AI utječe na život i društvo u cjelini.

Upravo kako bi povećali razumijevanje AI tehnologije i alata, pokrenuo sam jedan projekt, a ujedno sudjelujem u više takvih. Primjer toga je projekt AI Art Singularity – prva izložba AI generiranih slika, koja ima za cilj educirati i osvijestiti ljude, i dodatno ih zainteresirati za istraživanje mogućnosti AI-a i primjenu u svakodnevnom životu.

❗ **JESU LI AI ALATI UČINILI POSLOVE BRŽIMA, ODNOSNO UČINKOVITIJIMA? ŠTO JE S KREATIVNOŠĆU U PROCESU RADA – JE LI TO PRIČA KOJA SEŽE PREMA TEMELJU INDUSTRIJE 4.0 I 5.0?**

➤ Tako je. AI alati učinili su mnoge poslove bržima i učinkovitijima. Izuzetno su povoljni u automatizaciji rutinskih zadataka, što omogućava brže obrade velikih količina podataka i smanjenje vremena potrebnog za određene procese. Time se povećava produktivnost i omogućava radnicima da se usredotoče na složenije i kreativnije aspekte svog posla. U zadnjih godinu dana generativni AI pomogao je i oko poslova koji nisu samo rutinski i treba ih automatizirati, nego i oko kompleksnijih poslova koji su zahtijevali visoko obrazovanje. Liječnici, pravnici, marketinški, Customer Service zaposlenici, svi oni već osjećaju utjecaj ove tehnologije. Međutim, važno je napomenuti da AI još uvijek ne može u potpunosti zamijeniti ljudsku kreativnost. Iako AI može generirati nove ideje ili dizajne, ljudski faktor je ključan za interpretaciju, vrednovanje i primjenu ovih ideja u stvarnom svijetu.

❗ **ULAŽE LI HRVATSKA DRŽAVA DOVOLJNO U RAZVOJ PODRUČJA UMJETNE INTELIGENCIJE? POSTOJI LI BILO KAKVA STRATEGIJA ZA RAZVOJ ILI REGULACIJU AI-JA?**

- Hrvatska, kao i mnoge druge zemlje, prepoznaje važnost umjetne inteligencije (AI) kao ključnog faktora u budućem ekonomskom i društvenom razvoju, ali samo do neke mjere. U ovome trenutku to ipak nije dovoljno te se može i treba puno više uraditi. Pitanje je naravno, koliko se resursa i napora ulaže u ovaj sektor. Postojale su inicijative koje bi svakako bile potrebne za promicanje istraživanja i razvoja u području AI-ja, a o kojima se može do neke mjere govoriti. Prvo, to mogu biti istraživački i razvojni projekti koji se bave AI-om kroz različite fondove i programe, a nerijetko u suradnji s europskim institucijama. Posebice je važna edukacija i obrazovanje kroz integraciju AI-ja u obrazovne programe, posebice na sveučilištima i u tehničkim školama, kako bi se osiguralo da buduće generacije imaju potrebne vještine. Potom je tu suradnja s privatnim sektorom i potenciranje partnerstva između države, akademske zajednice i privatnog sektora kako bi se potaknuo razvoj AI tehnologija i njihova primjera u industriji. Za kraj, važan je i razvoj regulativnog okvira koji se odnosi na etičke aspekte AI-ja, privatnost podataka i sigurnost, kako bi se osiguralo odgovorno korištenje AI tehnologija. Iako su ove inicijative korak u pravom smjeru, postoji prostor za daljnje ulaganje i razvoj. Usporedba s vodećim zemljama u području AI-ja pokazuje da Hrvatska može dodatno pojačati svoje napore, posebno u pogledu financiranja istraživanja, razvoja infrastrukture i stvaranja poticajnog poslovnog okruženja za start-upove i inovacije u AI-ju. Valja napomenuti kako primjerice Hrvatska još uvijek nema Nacionalnu strategiju za AI kao zaseban dokument.

U BUDUĆNOSTI, POSLOVANJE ĆE SE I DALJE BRZO KONFIGURIRATI KROZ NOVE TEHNOLOŠKE APLIKACIJE I ALATE.

❗ **ZA KRAJ, ŠTO BISTE PORUČILI SADAŠNJIM, ALI I BUDUĆIM PODUZETNICIMA? HOĆE LI SE I DALJE POSLOVANJE BRZO KONFIGURIRATI KROZ NOVE TEHNOLOŠKE APLIKACIJE I ALATE?**

➤ Poručio bih da se pripreme i rezerviraju vrijeme za edukaciju. Vrlo je vjerojatno da će doći do novih promjena koje će uzrokovati AI tehnologije i alati. Od nekih konkretnih stvari, skrenuo bih pozornost na ove: „Budite otvoreni za inovacije“ – tehnologija se neprestano razvija, a s njom i poslovne prilike. Bitno je biti otvoren za nove tehnološke aplikacije i alate koji mogu unaprijediti poslovanje, povećati efikasnost i otvoriti nove tržišne mogućnosti. Nadalje, „Usvojite fleksibilan pristup“ – jer se po-

slovni svijet ubrzano mijenja, a sposobnost prilagodbe ključna je za uspjeh. Fleksibilnost u strategiji, planiranju i implementaciji omogućit će brzu reakciju na tržišne promjene i iskoristite nove tehnologije. „Edukacija i kontinuirano učenje“ – neophodno je ulaganje u vlastito obrazovanje i razvoj vještina u svijetu gdje tehnološki napredak neprestano mijenja pravila igre. Razumijevanje novih tehnologija, poput AI-ja, blockchaina ili IoT-a, može biti ključno za razvoj vašeg poslovanja. Korak dalje je „Održivost i društvena odgovornost“ – razvijanje poslovanja s osjećajem za održivost i društvenu odgovornost. Potrošači i poslovni partneri sve više cijene etičko i održivo poslovanje. Nakon toga „Mreženje i suradnja“ – izgradnja snažne mreže kontakata i suradnja s drugim poduzetnicima, stručnjacima i institucijama može otvoriti nove mogućnosti i pružiti

vrijedne resurse. Ovdje mogu pomoći brojne udruge kao što je MBA Croatia, ili CroAI ili Udruga Glas Poduzetnika. Za kraj „Budite spremni na rizik“ – poduzetništvo uvijek uključuje određenu razinu rizika, posebno kada je riječ o implementaciji novih tehnologija. Važno je procijeniti rizike, ali i biti spreman na hrabre poteze kada se ukaže prilika. U budućnosti, poslovanje će se i dalje brzo konfigurirati kroz nove tehnološke aplikacije i alate. Oni koji budu spremni prihvatiti i integrirati te promjene, imat će značajnu prednost na tržištu. Stoga, budite proaktivni, informirani i spremni za kontinuirano učenje i prilagodbu. Svaki poduzetnik, vlasnik, lider, treba se pitati da li pasivno gleda u promjene koje se događaju ili aktivno u njima sudjeluje? [///](#)

Kostimi koje su izradili studenti Tekstilno-tehnološkog fakulteta

Obljetnica uspješne suradnje

MUZA subotom

Izložba u povodu 40 godina suradnje Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu i Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog.

PIŠE: Ana Čizmić Grbić i Ivana Klajzner

Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu i Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog surađuju još od 1983. kada su Orkestar i Zbor prvi puta nastupili u ovoj kulturnoj zagrebačkoj ustanovi. Otada su ostvareni brojni zajednički projekti, no od posebnog su značaja koncerti održani upravo u popularnom ciklusu Lisinski subotom. Od prvog gostovanja studenata u ciklusu 1984. ta se suradnja razvijala i sustavno nje govala, na zadovoljstvo publike i izvođača. Posljednji koncert Divertimento - glazba radosti, održan 20. travnja ove godine, ujedno je i jubilarni 50. održani koncert Muzičke akademije u ciklusu *Lisinski subotom*, a njime je proslavljena 40. obljetnica uspješne suradnje dviju ustanova. Tim je

povodom u predvorju Velike dvorane Lisinski postavljena i prigodna izložba naslovljena *MUZA subotom* čije je svečano otvorenje prethodilo koncertu. Autorski tim čine muzikologinja i asistentica na Odsjeku za muzikologiju Ana Čizmić Grbić, muzikologinja i knjižničarka Ivana Klajzner te studentice muzikologije Lora Breški i Magda Galić s Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu u suradnji s grafičkim dizajnerom Emilom Šimikom. Izložba je zamišljena kao osvrt na 40 godina dugu tradiciju sudjelovanja Muzičke akademije u ciklusu *Lisinski subotom* i posvećena je onima koji su svojim sudjelovanjem omogućili i obogatili njezin razvoj. Od samih početaka nastupe Muzičke akademije u ciklusu Lisinski subotom obilježile su izved-

TIJEKOM SURADNJE OSTVARENI SU BROJNI ZAJEDNIČKI PROJEKTI, NO OD POSEBNOG SU ZNAČAJA KONCERTI ODRŽANI U POPULARNOM CIKLUSU LISINSKI SUBOTOM.

be velikih, najčešće vokalno instrumentalnih djela. Na repertoaru su se tako dosad našle stilski raznovrsne skladbe, svjetovnog i sakralnog karaktera, od kojih su neke i vrlo interpretativno zahtjevne, bilo da se radi o djelima rane glazbe ili one najsuvremenije. U odnosu na ostale nastupe Muzičke akademije u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog ovi su koncerti posebni upravo zato što u njihovoj pripremi i realizaciji sudjeluje čitava Akademija. Na koncertima najčešće sudjeluju Simfonijski orkestar i Zbor, dva najveća sastava koja okupljaju velik broj studenata svih odsjeka i studijskih godina, a na Muzičkoj akademiji djeluju još od osnutka 1921. U posebnim se prilikama publici predstav-

ljaju i drugi sastavi koji djeluju na Muzičkoj akademiji, poput Baroknog orkestra, Jazz orkestra, udaraljkaškog ansambla biNg bang, komornog te brojnih drugih ansambala. Osim dugogodišnjih voditelja Mladena Tarbuka i Jasenke Ostojić, na tim koncertima ansamblima često ravnaju i gostujući dirigenti, renomirani domaći i međunarodni umjetnici, što omogućava i publici i studentima neprocjenjivo iskustvo i doživljaj. Također, studenti dirigiranja pod mentorstvom voditelja redovito sudjeluju u pripremi sastava za koncerte, no imaju priliku i samostalno ravnati ponovljenom izvedbom koja se održava na Muzičkoj akademiji nekoliko dana nakon izvedbe u Lisinskom. Uz ansamble redovito nastupaju i solisti, studenti pjevanja i in-

strumentalisti, što doprinosi dinamičnosti i širini repertoara kojim se studenti predstavljaju publici. U pripremi za nastupe iza svakog studenta stoje njihovi mentori, profesori glavnog predmeta, korepetitori, jezični savjetnici, prevoditelji libreta, voditelji i nadzornici orkestra, i mnogi drugi, dok muzikolozi svoj doprinos daju uređujući programske knjižice i pripremajući prigodne sadržaje poput simpozija, tribina, predavanja ili pak izložbi. U velikim projektima, koji doista predstavljaju posebnost ne samo unutar ciklusa Lisinski subotom, u pripremu i izvedbe uključuju se i druge sastavnice umjetničkog područja Sveučilišta u Zagrebu: Akademija likovnih umjetnosti, Akademija dramske umjetnosti i Tekstilno-tehnološki fakultet, čime ti koncerti dobivaju dodatnu dimenziju. U pripremi tada sudjeluje velik broj studenata različitih studijskih smjerova koji stvaraju jedinstvene kreacije podižući izvedbe na potpuno novu razinu. Studenti pritom uz pomoć mentora sudjeluju u čitavom procesu, od osmišljanja ideja preko izrade skica i nacрта do završne realizacije. Autorice izložbe ovu su bogatu i raznovr-

Posjetitelji u razgledavanju izložbe

OD SAMIH POČETAKA NASTUPE MUZIČKE AKADEMIJE U CIKLUSU LISINSKI SUBOTOM OBILJEŽILE SU IZVEDBE VELIKIH, NAJČEŠĆE VOKALNO INSTRUMENTALNIH DJELA.

Programske knjižice ciklusa Lisinski subotom izložene u vitrinama

Popratni tekstovi o izvođačima

Posjetitelji u razgledavanju izložbe

snu umjetničku djelatnost i suradnju dviju ustanova nastojale prikazati kroz različite materijale koji inače prate pripremu i same izvedbe. Uz prigodne popratne tekstove o tijeku razvoja suradnje ovih dviju ustanova, izvođačima, repertoaru i recepciji, na zidovima Velike dvorane bila je postavljena velika vremenska lenta na kojoj su navedeni svi koncerti Muzičke akademije iz ciklusa Lisinski subotom, a njihove su programske knjižice izložene i u vitrinama. Uz izložene primjerke izdanja audio i audiovizualnih snimaka nekolicine koncerata te niz fotografija snimljenih tijekom priprema i izvedbi, posjetitelji na izložbi mogli su vidjeti i isječke snimaka novijih koncerata koji su se reproducirali na ekranu te kostime koje su izradili studenti Tekstilno-tehnološkog fakulteta za izvedbu *Životinjske farme* Igora Kuljerića 2021. Kao posebna zanimljivost ističe se niz prigodnih izjava sudionika i publike koji su podijelili svoja iskustva, misli i doživljaje vezane za koncerte Muzičke akademije u ciklusu *Lisinski subotom*. ///

Vremenska lenta na kojoj su navedeni svi koncerti Muzičke akademije iz ciklusa Lisinski subotom

Troje profesora Sveučilišta u Zagrebu

Dobitnici nagrade HAZU za 2023.

Nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti dodjeljuje za izniman doprinos u znanosti i umjetnosti.

PIŠE: Grgur Lesar

Dobitnici nagrade HAZU za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj u 2023.

FOTOGRAFIJA: HAZU

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti je 29. travnja 2024. godine u Knjižnici HAZU-a obilježila svoj dan i 163. obljetnicu osnutka, a tom prigodom su dodijeljene i nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2023. godinu. Rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Stjepan Lakušić nazočio je svečanoj sjednici, uz ostale visoke uzvanike.

„Dan HAZU slavi se u spomen na 29. travnja 1861. kada je Hrvatski sabor, pod predsjedanjem bana Josipa Šokčevića, na prijedlog biskupa Josipa Jurja Strossmayera, donio odluku o osnutku Akademije.“, piše Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti na svojoj mrežnoj stranici.

Nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj godišnja je nagrada koju HAZU dodjeljuje za izniman doprinos u znanosti i umjetnosti u sljedećim područjima: društvenih znanosti, prirodnih znanosti i matematike, medicinskih znanosti, filoloških znanosti, književnosti, likovnih umjetnosti, glazbenih umjetnosti i tehničkih znanosti. Nagradu je moguće osvojiti kao pojedinac ili kao dio grupe, a unutar jednog područja moguće je dodijeliti više nagrada. „Nagrade se dodjeljuju svake

godine 29. travnja prigodom Dana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a sastoje se od plakete i povelje.“, piše HAZU.

Ovom je prigodom nagrađeno i troje profesora sa sastavnica Sveučilišta u Zagrebu.

Uz ostale dobitnike, u području prirodnih znanosti nagradu je dobila **prof. dr. sc. Sanja Faivre** s Geografskog odsjeka Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za istraživanja koja

znanstvenu cjelinu pod nazivom *Studije o latinskoj makaronskoj književnosti*, koju čine objavljene znanstvene knjige i znanstveni članci u razdoblju od 2019. do 2023. godine.

U području glazbene umjetnosti i muzikologije dobitnik je **red. prof. Srećko Bradić** s Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu za skladbu *Druga simfonija*, praizvedenu 19. listopada 2023. u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog na koncertu Simfonijskoga

U ime dobitnika nagrada HAZU zahvalila se Stella Fatović-Ferenčić koja je kazala da su dobitnici Akademijinog priznanja svjesni činjenice da njihovi rezultati nisu sigurna niti konačna mjesta jer je njihovo ostvarenje ovisilo o subjektivnim i objektivnim ograničenjima i uvjetovanostima. „Međutim, time naš rad, kao ni onaj naših prethodnika, ne prestaje biti trajnim nadahnućem i izazovom. Njime prodirimo u suštinu prirode, pronalazimo, propitujemo i bilježimo njezine zakonitosti otkrivajući uvijek nešto novo, čineći uvijek korak dalje prema zacrtanim ciljevima. Pritom smo svjesni da u opasnu činjenicu ovladavanja prirode u korist čovjeka moramo uključiti punu svijest i veliku odgovornost prije svega očuvanja prirode i to ne u svoju korist već kako bismo osigurali opstanak našeg planeta. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, kao ustanova koja obuhvaća i harmonizira vrijednosti koje proizlaze iz znanosti i umjetnosti, ustrajno i kontinuirano pridonosi razvoju takvog svjetonazora. Stoga je priznanje koje dolazi upravo iz ove ustanove trijumf koji nadasve obvezuje te ćemo ga kao takvog zauvijek pamtit“, rekla je Stella Fatović-Ferenčić. ///

NAGRADU JE MOGUĆE OSVOJITI KAO POJEDINAC ILI KAO DIO GRUPE, A UNUTAR JEDNOG PODRUČJA MOGUĆE JE DODIJELITI VIŠE NAGRADA.

su znatno unaprijedila metodologiju korištenja alginih vijenaca kao markera morske razine visoke razlučivosti te tako omogućila distinkciju lokalnih, regionalnih i globalnih procesa koji utječu na relativnu promjenu morske razine.

U području filoloških znanosti nagrađen je **prof. dr. sc. Šime Demo** s Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu za

orkestra HRT-a u Majstorskom ciklusu, pod ravnanjem Christiana Arminga. Nagradu je dobilo još šest dobitnika iz različitih znanstvenih i umjetničkih područja među kojima je bila i **izv. prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić** koja je dobila nagradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za područje medicinskih znanosti te koja se u ime dobitnika zahvalila.

Dodjela godišnjih nagrada - Najbolji sportaš Franjo Gucić

DUGA ŠPORTSKA TRADICIJA

U srcu Europe, vrhunski športski duh!

Sveučilište u Zagrebu ističe se svojim športskim uspjesima i organiziranim sustavom *UniSport Zagreb*.

PIŠE I SNIMIO: **Mate Vukšić**

Sveučilište u Zagrebu, utemeljeno u drugoj polovini 17. stoljeća, najstarije je sveučilište s neprekidnim djelovanjem u Hrvatskoj i među najstarijima je u Europi s više od 350 godina postojanja. Prije 150 godina, davne 1874. godine osnovano je Hrvatsko planinarsko društvo te su održane prve planinarske ture, koje se mogu smatrati začetkom organizacije tjelesne kulture u Hrvatskoj. Upravo su i većina rektora Sveučilišta u Zagrebu od 1874. do 1908. bili planinari. Nakon gotovo trideset godina, 1903. godine, osnovan je Hrvatski akademski športski klub HAŠK, koji je razvijao športski sustav u samom začetku. Nastava tjelesne i zdravstvene kulture održava se neprekidno već 60 godina te ima jako veliku ulogu u poticanju studenata na uključenost u športske aktivnosti. Upravo su čvrsti temelji, koji su građeni go-

dinama, oslonac današnjega sustava. Danas, a i proteklih 25 godina, o razvoju športskih aktivnosti, uz Ured za sport Sveučilišta u Zagrebu, brine se Zagrebački akademski športski savez, čiji su članovi akademske športske

**SVAKE SE GODINE
NA SVEUČILIŠTU
ODRŽI OKO 25
ŠPORTSKIH
NATJECANJA.**

udruge visokih učilišta. Na Sveučilištu postoji još i Ured za zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje, zadužen za provedbu *Unisport Health programa*, različitih besplatnih rekreativnih programa kojima se mogu koristiti svi studenti Sveučilišta.

Svake se godine na Sveučilištu održi oko 25 športskih natjecanja, koja se mogu podijeliti u dvije skupine. Popularnija su među studentima ona višemjesečna, ligaška natjecanja u futsalu, košarci, nogometu, odbojci, rukometu i vaterpolu te jednokratna vikend-natjecanja u atletici, badmintonu, bilingu, jedrenju, džudu, karateu, košarci 3 na 3, nogometu 3 na 3, odbojci na pijesku, pikadu, rolanju, streljaštvu, stolnom tenisu, šahu i tenisu. Također, Sveučilište je među prvima u Europi uvelo i natjecanje u eSportu u 5 disciplina. Više od 5000 studentica i studenata

svake godine nastoji upravo svom fakultetu osigurati titulu najboljega visokog učilišta. Najmasovnije športsko natjecanje je futsal, na kojem svake godine sudjeluje oko 36 momčadi u konkurenciji studenata i više od 10 ekipa u konkurenciji studentica. Futsal je i najpopularniji studentski sport, a u stopu ga prate odbojka i košarka. Upravo su kvalitetno organizirana studentska natjecanja u futsalu bili temelj za stvaranje ženskog futsala u Hrvatskoj, ali i muški futsal ne zaostaje u svojoj kvaliteti te se smatra sportom u kojem studenti mogu konkurirati profesionalcima, baš kao i ženski rukomet. Studentska natjecanja na Sveučilištu održavaju se pod okriljem naziva *UniSport Zagreb*, koji spaja akademski svijet Sveučilišta i športa u Gradu Zagrebu. U akademskoj 2023./2024. godini do sada su održana natjecanja u svim višemjesečnim

Futsal

Košarka

Podrška studenata s tribina

Popratni sadržaj na završnicama natjecanja

natjecanjima te su preostala još pokoja jednokratna natjecanja na otvorenom, za koja su potrebni odgovarajući vremenski uvjeti. U siječnju ove godine započelo je studentsko natjecanje u košarci. U muškoj konkurenciji, izvanrednom igrom prvo mjesto pripalo je Fakultetu elektrotehnike i računarstva, drugo mjesto osvojio je Ekonomski fakultet, a studenti s Medicinskoga fakulteta bili su brončani. Fakultet elektrotehnike i računarstva imao je razloga slaviti jer su i muška i ženska ekipa bile jednako uspješne, osvojivši prvo mjesto na natjecanju. Nadalje, u ženskoj konkurenciji, studentice s Učiteljskoga fakulteta zauzele su drugo mjesto, a treće su mjesto osvojile studentice s Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta. Osim timskih uspjeha, pojedinci su također izdvojeni prema

NASTAVNICI TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE I PREDSTAVNICI ŠPORTSKIH UDRUGA SASTAVNICA NA PRVOM SU FRONTU I SVOJIM ENTUZIJAZMOM POTIČU STUDENTE NA UKLJUČENOST U ŠPORTSKA NATJECANJA I REKREACIJSKE AKTIVNOSTI.

svojim izvanrednim doprinosima. Osim akcije na parketima u svim športovima, studenti Sveučilišta u Zagrebu aktivni su bili i u bazenu. S nedavno odigranom završnicom, i natjecanju u vaterpolu došao je kraj. Prvo mjesto u vaterpolu zaslužno su osvojili favoriti s Kineziološkoga fakulteta, na drugom su mjestu vaterpolisti s Građevinskoga fakulteta, a na trećemu s Ekonomskoga fakulteta. Luka Tkalčec s Ekonomskoga fakulteta bio je proglašen igračem završnice, ujedno i najboljim igračem natjecanja. Ostale individualne nagrade u ovom športu svojim su nastupima zaslužili igrači Kineziološkoga fakulteta: Toma Zaninović kao najbolji vratar i Vito Cícero kao najbolji strijelac natjecanja. S obzirom na to da su sve aktivnosti namijenjene studentima, gdje su oni u središtu, povrat kroz emocije i potporu jasno je vidljiv na svim utakmicama. Šport spaja naciju na najvećim međunarodnim natjecanjima,

ali zasigurno spaja i student kada se bori za boje svojega fakulteta, bilo u dvorani, bilo u bazenu. Neovisno o terminu utakmice, u nedjelju u 8 ujutro ili u utorak u 14 sati nakon predavanja, potpora je tu. Emocije su iskrene i upravo su one koje daju snažan zamah nastavku razvoja športske priče najuspješnijega europskoga sveučilišta u športu. Nije ta titula došla slučajno niti samo jednom. Sveučilište u Zagrebu već je tri godine zaredom najuspješnije europsko sveučilište u športu. Europska sveučilišna športska organizacija (EUSA) svake dvije parne godine provodi europske sveučilišne igre, a svake dvije neparne godine europska sveučilišna prvenstva. To su upravo mjesta gdje se okupljaju najbolji od najboljih, a na kraju titulu najuspješnijega ponese Sveučilište u Zagrebu. I tako već tri godine i na pragu četvrte. Nastavnici tjelesne i zdravstvene kulture i predstavnici športskih udruga sastavnica na prvom su frontu i svojim entuzijazmom potiču studente na uključenost u športska natjecanja i rekreacijske aktivnosti. Nakon njih, uz ništa manje važnih zasluga, na scenu stupaju izbornici i treneri reprezentacija Sveučilišta u Zagrebu. Oni su važan dio uspjeha jer cijelu sezonu prate nastupe studenata na UniSport Zagreb natjecanjima, ali i kroz njihove sportske angažmane u klubovima. Nakon provedene selekcije onih najboljih, nastupaju višemjesečne pripreme i treninzi, s konačnim ciljem osvajanja naslova europskih prvaka. Put do toga je dug, a kako bi se uopće osigurao nastup, prvi je korak osvojiti naslov državnoga prvaka. Hrvatski akademski športski savez svake godine održava državna prvenstva kroz svoje poluzavršnice tijekom godine i kao sama kulminacija nastupa ove godine održava u Poreču od 30. svibnja do 2. lipnja. Sveučilište u Zagrebu jedino je visoko učilište koje je osiguralo nastup u svim športovima te je ponovno najveći favorit za osvajanje najvećega broja najsajnijih odličja. Osim UniSport HR Finalsa, završnice gotovo svih natjecanja na kojima doznajemo najbolje, neki prvaci su već poznati. U individualnim športovima poput tekvondoa, karatea i džuda na UniSport HR natjecanjima, studenti i studentice Sveučilišta u Zagrebu svojim su izvršnim boričkim vještinama postali ukupni pobjednici u sva tri športa. Sveučilište u Zagrebu ima i najbolje plivačice i plivače te je osvojilo UniSport H20 prvenstvo, koje se u prosincu 2023. održalo u Vukovaru. Svi silni športski uspjesi nisu mogli proći bez pohvala i nagrada na svim razinama, a početkom veljače održan je UniSport Stars – dodjela godišnjih nagrada najboljima u sustavu akademskoga športa, a ujedno i 30. rođendan Hrvatskoga akademskoga športskoga saveza. Većina nagrada ponovno je pripala Sveučilištu u Zagrebu.///

Nagrađeni su:

NAJBOLJA ŠPORTAŠICA:

Martina Krajpl, rukometna reprezentativka Sveučilišta u Zagrebu i studentica Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije

NAJBOLJI ŠPORTAŠ:

Franjo Gucić, reprezentativac Sveučilišta u Zagrebu u tekvondou i kimboksu i student Kineziološkoga fakulteta

NAJBOLJI MUŠKI ŠPORTSKI KOLEKTIV: kimboksačka reprezentacija Sveučilišta u Zagrebu

IZBORNIK/TRENER GODINE:

Josip Kostelić, izbornik reprezentacije Sveučilišta u Zagrebu u veslanju

NASTAVNICA TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE u sustavu visokog obrazovanja, zaslužna za doprinos u razvoju i promicanju akademskoga športa u Republici Hrvatskoj: **Svetlana Božić Fuštar**, nastavnica na Sveučilištu u Zagrebu na Filozofskom fakultetu

ŠPORTAŠICA S INVALIDITETOM, zaslužna za doprinos u razvoju akademskoga športa u Republici Hrvatskoj: **Paula Novina**, studentica Kineziološkoga fakulteta

NAGRADA ZA FAIR PLAY:

Andrea Pavlović, stolnoteniska reprezentativka Sveučilišta u Zagrebu i studentica Prehrambeno-biotehnološkoga fakulteta

Sveučilište u Zagrebu je sudjelovalo na 11. Festivalu povijesti Kliofest

Organizatori Festivala bili su Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Društvo za hrvatsku povijesnicu, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu i Udruga Klifofest.

PIŠE: doc. dr. sc. Velimir Veselinović

SNIMIO: Branko Nad

Okrugli stol posvećen 150. obljetnici otvaranja modernoga Sveučilišta u Zagrebu. Sudionici okrugloga stola prof. dr. sc. Damir Agičić, doc. dr. sc. Filip Šimetin Šegvić, dr. sc. Tihana Luetić

Festival od svojega početka nastoji javnosti približiti povijesnu znanost i njezine stvaratelje, popularizirati historioografsku nakladničku djelatnost, potaknuti raspravu među povjesničarima o bitnim pitanjima struke te općenito o njihovom mjestu i položaju u današnjem hrvatskom društvu. Održan je niz okruglih stolova s povijesnim temama, brojna predstavljanja knjiga, tribine i predavanja o različitim povijesnim temama, šest izložbi te sajam knjiga vezanih uz povijest i srodnih joj znanosti. Središnji program tradicionalno se odvijao u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici na dvjema pozornicama. Svečano otvorenje 11. Klifofesta, kojemu je kao izaslanica zagrebačkoga rektora prof. dr. sc. Stjepana Lakušića nazočila prorektorica za umjetnost, kulturu i međusveučilišnu suradnju prof. art. Jasenka Ostojić, održano je 7. svibnja 2024. Na otvorenju su bili i „oživjeli likovi“ iz Muzeja grada Zagreba: krvnik Valentin, kraljica Marija (supruga Bele IV.), Crna Kraljica (Barbara Celjska), poštar Blaž, barunica Vranyczany, šnefotograf Miljenko i gradonačelnik Adolf pl. Mošinsky. Sutradan je održan okrugli stol posvećen 150. obljetnici otvaranja modernoga Sveučilišta u Zagrebu. Sudionici okrugloga sto-

la bili su prof. dr. sc. Damir Agičić i doc. dr. sc. Filip Šimetin Šegvić s Odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta, dr. sc. Tihana Luetić, viša znanstvena suradnica Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te doc. dr. sc. Vlatka Lemić i doc. dr. sc. Velimir Veselinović iz Središnjega ureda za arhivsku građu Sveučilišta u Zagrebu. Profesor Damir Agičić, koji je ujedno bio i moderator okrugloga stola, govorio je o važnosti modernoga sveučilišta u modernizacijskim procesima koji su se provodili tijekom druge polovice 19. stoljeća u Hrvatskoj. Posebice se osvrnuo na samu svečanost otvorenja Sveučilišta u Zagrebu 19. listopada 1874., koje je tada imalo tri fakulteta, kao i reakcije tiska i političkih krugova na otvorenje Sveučilišta i početak moderne sveučilišne nastave u Hrvatskoj. Tihana Luetić govorila je o studentima zagrebačkoga sveučilišta od njegova otvaranja do kraja Prvoga svjetskoga rata, osobito istaknuvši povijest studentske svakodnevnice, njihovu autoidentifikaciju, materijalnu situaciju, nastavu i disciplinu, način i mjesto stanovanja, prehranu, dokolicu, studentska društva, a naposljetku i njihovo aktivno političko i kulturno djelovanje te odnos s profesorima. Govorila je i o tome što se dosad

pisalo u hrvatskoj historiografiji o povijesti studentskoga pokreta. Docentica Vlatka Lemić predstavila je rad Središnjega ureda za arhivsku građu, koji je osnovan 2019. radi istraživanja i unaprjeđenja upravljanja arhivskim gradivom Sveučilišta u Zagrebu.

OKRUGLI STOL BIO JE POSVEĆEN 150. OBLJETNICI OTVARANJA MODERNOGA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU.

lišta, razvoja sveučilišnoga specijaliziranog arhiva te međunarodnu praksu i tradiciju sveučilišnih arhiva kao središnjih informacijskih centara sveučilišne, znanstvene i društvene zajednice. Navela je da se u Rek-

toratu Sveučilišta u Zagrebu, u sveučilišnom arhivu, čuva gradivo iz modernoga razdoblja života Sveučilišta, od 1874. do danas: administrativna i financijska dokumentacija, spisi sveučilišnih tijela, dokumentacija o polaznicima sveučilišnih studijskih programa te o stručnoj i znanstvenoistraživačkoj djelatnosti, raznovrsne zbirke tiskovina i publikacija, kao i druge dokumentacijske cjeline nastale radom Sveučilišta i s njime povezanih institucija. Ova pisana baština i drugi povijesni izvori dostupni su na virtualnim platformama Vizbi.UNIZG i Topoteka Sveučilišta u Zagrebu. Docent Velimir Veselinović predstavio je prve arhivske inventare koji su vezani za početke rada modernoga Sveučilišta od 1874. do 1925. - fond Sveučilišne zaklade i fond Kvesture Sveučilišta u Zagrebu - te je predstavio rezultate svojih znanstvenih istraživanja nastalih radom na sveučilišnoj arhivskoj građi. Govorio je o ustroju Sveučilišta, njegovim prvim rektorima i načinu izbora te o tome što se dosad pisalo u hrvatskoj historiografiji o povijesti Sveučilišta kao institucije, s naglaskom na objavljene spomenice koje je Sveučilište objavljivalo od 1875. do 2019., kao i na zbornike radova posvećene rektorima, o zgradi Sveučilišta i Sveučilišnoj knjižnici.

Detalj s izložbe „355 godina akademske tradicije i 150 godina djelovanja modernoga Sveučilišta u Zagrebu“

**POSJETITELJI SU MOGLI
POGLEDATI IZLOŽBU „355
GODINA AKADEMSKE TRADICIJE
I 150 GODINA DJELOVANJA
MODERNOGA SVEUČILIŠTA U
ZAGREBU“.**

Docent Filip Šimetin Šegvić govorio je o političkim manifestacijama zagrebačkih studenata, napose u jesen 1895., što je dovelo do kašnjanja mnogih studenata i odlaska grupe u Prag, kao i o studentskom štrajku 1908. godine. Osvrnuo se i na politički kontekst koji je prethodio otvaranju Sveučilišta. Spomenuo je i pet rektora koji su po struci bili povjesničari: Matija Mesić, Tadija Smičiklas, Natko Nodilo, Vjekoslav Klaić i Grga Novak. Nakon okruglog stola uslijedilo je predavanje dr. sc.

Tatijane Petrić iz Središnjeg ureda za koordinaciju s knjižnicama o nakladničkoj djelatnosti Sveučilišta u Zagrebu od 1874. do 1899. godine. Predavanje se odnosilo na uvid kako je izgledala suradnja Sveučilišta i ondašnjih tiskara, nakladnika, knjižara i knjigoveža te je prikazala sveučilišnu virtualnu platformu Vizbi. UNIZG, na kojoj se nalazi digitalizirana nakladnička djelatnosti Sveučilišta i njegovih sastavnica, ali i gradi čije je tiskanje potpomoglo Sveučilište.

Na 11. Kliofestu posjetitelji su mogli pogledati izložbu 355 godina akademske tradicije i 150 godina djelovanja modernoga Sveučilišta u Zagrebu, koju su priredili djelatnici Rektorata Sveučilišta u Zagrebu Velimir Veselinović i Vlatka Lemić. Tako je zagrebačko sveučilište, uz potporu Uprave, aktivno sudjelovalo u ovoj značajnoj znanstveno-kulturnoj manifestaciji i predstavilo svoju povijesnu baštinu. Kada je riječ o povijesnim temama Sveučilišta, posjetitelji su mogli pogledati i

izložbu *Ususret 150 godina – Matija Mesić, prvi rektor Sveučilišta u Zagrebu*, koja je prethodno bila izložena na Filozofskom fakultetu i u Rektoratu Sveučilišta, a predstavljena je i monografija *Prirodoslovke i matematičarke. Prve žene u hrvatskoj akademskoj prirodoslovno-matematičkoj zajednici* autora dr. sc. Tihane Luetić i izv. prof. dr. sc. Tihomira Vukelje s Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta. ///

dr. Tatiana Petrić, dr. sc. Velimir Veselinović i dr. sc. Vlatka Lemić

prof. dr. sc.
Boris Brkljačić
izabran u članstvo
**ACADEMIAE
EUROPAEAE**

Prorektor za studente,
preddiplomske i
diplomske studije
Sveučilišta u Zagrebu
i pročelnik katedre
za Radiologiju
Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu, prof. dr.
sc. Boris Brkljačić,
izabran je za člana
prestižne Academiae
Europaeae.

Uz profesora Brkljačića u članstvo je izabrana i prof. dr. sc. Tatjana Jukić Gregurić s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Academia Europaea (The Academy of Europe) je paneuropska akademija humanističkih znanosti, književnosti, prava i znanosti. Osnovana je 1988. godine kao funkcionalna europska akademija koja obuhvaća sva područja znanstvenog istraživanja, a djeluje kao koordinator europskih interesa u nacionalnim istraživačkim agencijama.